БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 183 (17.465). ● 11 август 1979 йил, шанба ● Баҳоси 2 тийин.

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК БИНОКОРЛАР!

10 август куни Тошкентда Бинокорлар кунига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди. Мажлисда ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, меҳнат ветеранлари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари иштирок этдилар. «Главташкентстрой» трестининг бошлиғи Т. Н. Набиев доклад қилди.

Тантанали мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев иштирок этди.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚАДОШЛАР МАСЛАҲАТИГА АМАЛ ҚИЛАЙЛИК!

ЯЙЛОВ РЕЗЕРВЛАРИ

Мамлакатнинг барча районларида яйлов мавсуми қизғин паллага кирди. Чорвадорлар КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, соғиб олинадиган сут миқдорини кўпайтириш ва моллар вазнини ошириш, кўпроқ гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар олиш учун ёзги қулай вазиятдан тўлароқ фойдаланишга интилмоқдалар. Масалан, Новосибирск областидаги Гилевск совхози яйловларида иш пухта ташкил этилган. Яшил конвейернинг созлаб қўйилгани, сермеҳнат иш жараёнларининг механизациялаштирилганлиги бу ерда ишлаб чиқаришни ўстиришга яхши таъсир кўрсатмоқда. Молбоқарлардан Н. Демин билан П. Сорокин сўқимга боқиш майдонида иш нормасини қарийб икки баравар ошириб бажармоқдалар. Сут соғувчилар юксак натижаларга эришмоқдалар. Ҳозир кўпгина фермаларнинг коллективлари зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Колхоз ва совхозларда августнинг бошларига қадар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан моллар туёғи кўпайди, қорамол, тухум, жун харид қилиш ошди.

Хўжаликлар бутун ёз ва куз бўйи чорвачилик маҳсулотларининг асосий қисмини олишади. Бу эса партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари зиммасига тармоқни ривожлантиришга эътиборни кучайтириш, гўшт ва сут етиштиришни кўпайтиришнинг янгидан-янги резервларини сафарбар этиш мажбуриятини юклайди. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, ёз мавсумида юксак натижаларга эришиш аввало яйлов хўжалигини моҳирона ташкил этишга боғлиқ. Гўшт чорвачилигида ҳозир энг асосий нарса — қорамолларни арзон кўк озуқа билан боқиш ва ўтлатишни яхшилашдан, вазни камроқ ва яхши семиртирилмаган молларни сўйиб юборилишига йўл қўймасликдан иборат. Масалан Черкасси области колхоз ва совхозларида худди шундай йўл тутилмоқда. Бу ерда қорамоллар 440 килограммдан юқори семизликда реализация қилинмоқда. Литва, Молдавия, Ставрополь ўлкаси, Киев, Гродно областларидаги фермалар яхши боқиб семиртирилган сўқимларни гўшт комбинатларига етказиб бермоқдалар.

Яйловлардан самарали фойдаланиш сут чорвачилигидаги муваффақиятни ҳам таъминлайди. Баҳорнинг чўзилиб кетиши Челябинск области меҳнаткашларига озмунча ташвишларни туғдирмади. Лекин шунга қарамай, улар сут соғиб олиш ва давлатга сотишда ўтган йилги даражадан ўзиб кетишди. Ёзги молхоналар пухта ўйлаб қурилгани, яйловлар суғорилгани, моллар кечаю кундуз боқилгани, уларга ҳар хил қўшимчалар берилгани туфайли бунга муваффақ бўлиндй. Чорвадорлар ўртасидаги ўзаро юксак талабчанлик, масъулият муҳити ўз самарасини кўрсатди. Хўжаликларда бундай муҳитни партия ташкилотлари яратиб беришди. Бундай муҳит одамларни жипслаштиради, мусобақадаги жанговар сафарбарлик руҳини белгилаб беради.

Муҳим тармоқни ривожлантиришга пухта ўйлаб муносабатда бўлаётган партия комитетлари тўғрисида бошқа мисоллар ҳам оз эмас. Ўзбекистон, Кубань, Хабаровск ўлкаси, Қрим, Целиноград областларининг ферма ходимлари мамлакат чорвадорлари социалистик мусобақасининг олдинги сафида бормоқдалар. Улар давлатга гўшт ва сут сотиш олти ойлик планларини муваффақият адо этдилар. Аммо яйлов мавсумининг биринчи ярми якунлари шундан далолат бермоқдаки, ҳамма жойда ҳам яхши натижаларга эришиш учун актив кураш авж олдириб юборилгани йўқ, юзага келган шарт-шароитни ҳисобга олган ҳолда ўз ҳаракатларини мослаб олишолмади. Калуга областида ўтларни суғоришдаги кечикиш, сут соғиб олиш ва қорамоллар вазнининг камайиб кетишига олиб келди. Молларни яйловда боқишни йўлга қўйишда, ёзги молхоналарда техника таъминоти ва кадрлар билан комплектлаш ишида, бошқа соҳаларда камчиликларга йўл қўйилганлиги оқибатида Владимир, Свердловск, Хмельницкий областларининг кўпгина хўжаликлари чорвачилик маҳсулотлари сотиш ярим йиллик планларини бажаролмадилар.

Кўриниб турибдики, баъзи партия комитетлари, совет, қишлоқ хўжалик органлари белгиланган ишларни амалга оширишда етарли қатъият кўрсатмаётирлар, давлат интизомининг бузилишига тоқат қилиб келяптилар. Гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш йўли — аввало чорвачиликда интенсив методларни жорий этиш, ишни самарали юритиш учун кадрларнинг масъулиятини оширишдан иборат. Фермалар маҳсулдорлиги, ўтлоқлар самарадорлиги кун сайин ошишига эришиш қишлоқ меҳнаткашларининг бевосита бурчидир.

Яйловларда жамоат чорвасидан ташқари қишлоқ аҳолисининг шахсий хўжалигидаги моллар ҳам боқилади. Ёрдамчи хўжаликни ривожлантириш ҳақида ғамхўрлик қилиш мамлакат ресурсларига гўшт, сут ва бошқа маҳсулотнинг кўпроқ қўшилишини таъминлайди. Аммо баъзи колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари аҳолига пичан ажратишни орқага сураётганликлари, мол боқишга ўтлоқ ажратиб бермаётганликлари ҳақида «Правда»га сигналлар келиб турибди. Партия ташкилотлари бундай нотўғри позицияга принципиал баҳо беришлари лозим. Иккинчи томондан, халқ депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари томорқа участкаларидан самарали фойдаланилиш устидан назоратни кучайтиришлари, имкони бўлган бу жойлардан ҳам озуқа олинишига эришишлари лозим.

Ёз — пичан ўриш айни қизиган палла. Бир қатор районларда озуқа тайёрлаш юксак суръатлар билан олиб борилмоқда. Масалан, Полтава областида пичан запаси ўтган йилгидагидан икки баравар ошиб кетди. Москва, Чернигов, Гомель ва бошқа областларда ҳам бу иш муваффақиятли олиб борилмоқда. Аммо қолоқлар ҳам оз эмас. Чунончи, Курган областидаги Долматов районининг «Юбилейний» совхози ва Свердлов номли колхозида жиддий хатоларга йўл қўйилди: бу хўжаликларда ўримга тахт турган ўтлар узоқ вақт ўрилмай келди, мутахассислар об-ҳавонинг яхши келишини кутишди, ўт талқони тайёрловчи агрегатлар эса бекор турди. Туркманистонда, Мордва АССРда, Ульяновск областида ўт ўрими секин бормоқда. Ёз кунлари тез ўтиб кетади, ёзнинг ҳар бир соатидан озуқа ғамлаш учун энг кўп даражеда фойдаланиш нихоятда муҳимдир. Фақат яйловлардаги ўтни эмас, балки ўрмонлар, жарлар, йўл четлари, парклар, хиёбонлар — хуллас қаердаки ўт бўлса, ҳамма жойдан ўриб олиш керак. Пичан ўришга қишлоқ аҳолисини актив сафарбар этаётган партия комитетлари, оталиқдаги саноат корхоналари, шаҳарликлар тўғри иш қилмоқдалар. Ростовлик деҳқонларнинг «Ғалла ҳақида қанчалик ғамхўрлик қилсак, озуқа ҳақида ҳам шунчалик ғамхўрлик қилайлик!» деган даъвати ўт ўрими қатнашчиларининг шиори бўлмоғи лозим.

Қишлоқда иш ҳажмининг ўсиб бораётганлиги мусобақага эпчил раҳбарлик қилишни, моддий ва ишчи ресурсларини моҳирона тақсимлашни талаб қилади. Озуқа запаси тез суръатлар билан тўлиб бориши учун ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишни чорвадорларнинг меҳнатини моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш тадбирларини, уларнинг турмуши ва дам олиши ҳақида ғамхўрлик қилишни шу мақсадга бўйсундирмоқ зарур.

Ҳозир беш йилликнинг тўртинчи йили план ва социалистик мажбуриятлари бажарилишининг тақдири ҳал этилмоқда. Мамлакатнинг гўшт, сут ва бошқа қимматли маҳсулотларга бўлган эҳтиёжини тўлиқроқ қондириш — фермалар коммунистларининг, барча қишлоқ меҳнаткашларининг шарафли бурчидир.

(«ПРАВДА»нинг 1979 йил 10 августдаги бош мақоласи).

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

● МУСОБАҚАДОШ ОЗАРБАЙЖОН, ТОЖИКИСТОН, ТУРКМАНИСТОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ РЕСПУБЛИКАМИЗДА 5 МИЛЛИОН 700 МИНГ ТОННА ПАХТА ЕТИШТИРИШ, МАШИНАЛАРДА 4 МИЛЛИОН ТОННА ПАХТА ТЕРИШ ЮЗАСИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН МАЖБУРИЯТЛАРИМИЗНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРИШГА КИРИШДИЛАР. ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИНИНГ МУРОЖААТИ АСОСИДА КУЧАЙТИРАЙЛИК, МУСОБАҚАДОШЛАРИМИЗ ОЛДИДА ЮЗИМИЗ ЁРУҒ БЎЛСИН!

● ДЎСТЛАР МАСЛАҲАТИ — ОЛТИНДАН ҚИММАТ! УЛАР ТАЪКИДЛАГАН МУВАФФАҚИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАБ, КАМЧИЛИКЛАРНИ ЗУДЛИК БИЛАН ТУГАТАЙЛИК! КУЛЬТИВАЦИЯ, ЧОПИҚ, СУҒОРИШ, ҲАШАРОТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШНИ АВЖ ОЛДИРАЙЛИК, АВГУСТНИ ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИШ ОЙИГА АЙЛАНТИРАЙЛИК!

● ЧЕКАНКАНИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАЙЛИК, ДЕФОЛИАЦИЯГА ПУХТА ТАРАДДУД КЎРАЙЛИК, ТЕРИМ МАШИНАЛАРИНИ МАВСУМГА СИФАТЛИ ШАЙЛАБ ҚЎЯЙЛИК!

Хоразм области пахта далаларида қардош Туркманистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадалари иш бошлади. Туркманистонлик меҳмонлар хўжаликлардаги экинлар ривожининг қай даражада эканлигини кўздан кечирмоқдалар. Уларнинг бир группаси Шовот районидаги «Коммунизм» колхозида бўлишди. Райондаги илғор колхозлардан ҳисобланадиган бу хўжалик пахтакорлари 1500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил кўтариб, Ватанга олий нав «оқ олтин» армуғон этишга бел боғлашган.

Меҳмонлар бу соҳада хўжаликда эришилаётган ютуқларни кўриб, мамнун бўлиш билан бирга деҳқонларнинг бундан буён қиладиган ишлари тўғрисида қимматли маслаҳатлар беришди.

Суратда: қардош пахтакорлар «Коммунизм» колхози далаларида.

Қ. Отаев фотоси. (ЎзТАГ).

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ МАККАЖЎХОРИКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Сурхондарё областининг маккажўхорикорлари партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг йўл-йўриқларига амал қилиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб дон учун маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирдилар, уни уюшқоқлик билан ва қисқа муддатларда йиғиштириб олдилар ҳамда «каҳрабо дон» етиштириш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Улар 8800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 91,8 центнер дон йиғиштириб, 80,8 минг тонна ёки икки йиллик план миқдорида маккажўхори дони етиштирдилар. Ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги ўтган йилдагига нисбатан 14,3 центнер, ялпи ҳосил эса 24,6 минг тонна ошди.

Ҳосил ўрим-йиғимида ипатоволиклар методи кенг қўлланилди — 102 та ўрим-йиғим транспорт отряди, 559 та звено ишлаб турди, ўрим-йиғим ишлари асосан саккиз иш кунида тугалланди.

Областдаги барча районларнинг маккажўхорикорлари дон етиштиришни кўпайтиришга катта ҳисса қўшдилар. Ҳар гектар ердан 100 центнердан дон ҳосили йиғиштириб олган Ленин йўли, Қумқўрғон, Гагарин, Жарқўрғон, Сарносиё районлари энг юқори кўрсаткичларга эришдилар. Ўн тўққизта колхоз ва совхозда гектар бошига 100 центнердан ошириб дон ҳосили етиштирилди. Денов районидаги «Ҳазорбоғ» совхозида, С. Раҳимов номли, «Ғалаба» колхозларида, Шўрчи районидаги Киров номли, «Коммунист», К. Маркс номли, «Партия XXIII съезди» колхозларида ҳосилдорлик 110—112 центнерга етди.

30 дан ортиқ маккажўхорикорлик бригадаси ҳар гектар ердан 105 центнер ва бундан ҳам кўпроқ дон йиғиштириб олди. Денов районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхозидан Обод Холмирзаева бошлиқ маккажўхорикорлик бригадаси ҳар гектар ердан 127 центнер, «Комсомол 30 йиллиги» совхозидан Бобоқул Холмўминов бошлиқ, «Пограничник» совхозидан Мамаражаб Эргашев бошлиқ, «Ғалаба» колхозидан Соат Эгамбердиев бошлиқ бригадалар гектар бошига 120 центнердан дон ҳосили олдилар.

Колхоз ва совхозлар давлатга дон сотишни авж олдириб юбордилар, ҳамма жойда экинлардан бўшаб қолган майдонларга такрорий маккажўхори экилмоқда.

Область хўжаликларида шолидан мўл ҳосил олиш кутилмоқда.

Қишлоқ меҳнаткашлари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг ҳамма турларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида қабул қилинган оширилган мажбуриятларни муваффақиятли равишда бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

«АРТЕК» ПИОНЕРЛАРИ Л. И. БРЕЖНЕВНИ ТАБРИКЛАМОҚДАЛАР

Пионерларнинг В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ «Артек» лагери байрам либосида. Советлар мамлакати ёш ленинчиларининг кўп мингли отряди ва уларнинг жаҳондаги 73 мамлакатдан келган тенгқурлари бугун Халқаро болалар байрамини бошлаб бердилар. Байрам Халқаро болалар йилига бағишланди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 9 август куни ёш пионерлар ҳузурига меҳмон бўлиб келди. Ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, Украина Компартияси Қрим область комитетининг биринчи секретари В. С. Макаренко, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Н. Пастухов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, Ялта шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Д. Барвинский, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. В. Федулова «Артек» пионерларининг меҳмони бўлдилар.

«Артек»нинг асосий майдонида пионерлар — ер куррасининг ҳамма қитъаларидан келган вакиллар азиз меҳмонларни шоду хуррамлик билан табрикладилар. Улар кўркам лагерни ўз меҳмонларига зўр ифтихор билан кўрсатдилар. Бу лагерда болаларнинг яхши ва мароқли дам олишлари учун ҳамма нарса муҳайё.

Л. И. Брежнев болалар билан суҳбатлашди, уларнинг ўқишдаги муваффақиятларини, нималарга қизиқишларини суриштириб билди. Болалар «Артек»да ўтаётган кунлари ҳақида, бошқа мамлакатлардан келган болалар билан дўстлашганликлари тўғрисида завқ билан сўзлаб бердилар.

Оркестрлар майдонга кириб келади, тантанали машқ байрамнинг бошланганидан дарак беради. Болалар гулдасталар кўтариб, меҳмонларни кутиб олиш учун минбардан пастга югуриб тушадилар.

Л. И. Брежневнинг ёш авлодга қарата айтган сўзлари стадион узра янграйди:

«Азиз болалар! Ёш дўстларимиз!

Сизлар, жаҳоннинг барча болалари планетанинг умиди ва келажагисиз. Мен сизларни қизғин ва самимий табриклайман!

Мен сизлар билан учрашувдан, қувноқ чеҳраларингизни кўришдан, қўнғироқдек жарангдор овозингизни эшитишдан мамнунман. Сизлар турли тилларда гаплашмоқдасиз, аммо бир-бирингизни яхши тушунасиз, чунки сизлар муштарак тил — дўстлик тилини топиб олгансиз.

«Тинч дунёда бахтли болалик учун!» Бу — байрамингизнинг кўркам шиоридир. Бу байрам шу йилга, Халқаро болалар йилига жуда мос бўлиб тушади.

Тинчлик — болалар бахти, барча кишиларнинг бахтидир. Тинчлик бўлмаса болалик бўлмайди, истиқбол бўлмайди. Урушлар миллионларча кишиларни болаликдан маҳрум этган эди. Ҳар бир киши буни унутмаслиги жуда муҳимдир.

Ҳар бир авлод тарихга ўз ҳиссасини қўшади ва сизлар ҳам инсоният таржимаи ҳолига ўз саҳифаларингизни ёзишингиз керак. Сизлар социал ва илмий тараққиёт эстафетасини катталар қўлидан оладиган, ўз мамлакатингиз ҳақида, тинчлик ҳақида ғамхўрликни ўз зиммангизга оладиган пайт келади.

Катта ёшдаги кишилар ҳар бирингизнинг бахтиёр бўлишингизни, чинакам инсон бўлиб вояга етишишингизни орзу қиладилар. Чинакам инсон бўлиб етишиш нима дегани?

Бу — озодлик ва адолат идеалларига садоқат билан хизмат қилиш демакдир. Ўз ватанини, ўз халқини севиш, жамият бахт-саодати йўлида меҳнат қилаётган ва меҳнат қилганида ҳам яхши ишлаётган ҳамма кишиларни ҳурмат қилиш демакдир. Шафқатсизликка, ёвузлик ва эксплуатацияга, инсонни камситишнинг ҳар қандай формаларига нисбатан муросасиз бўлиш демакдир.

Бу — кўп қиррали мураккаб ҳаётнинг ҳамма соҳаларида актив ҳаракат қилиш, ишга ижодий, сидқидил эътиқод билан ёндашиш, кишиларга мумкин қадар кўпроқ наф келтириш демакдир.

Бу — соф виждонли, адолатли ва дўстликка содиқ бўлиш демакдир. Инсонни ҳурмат қилиш, унинг қайси тилда гапириши ва танасининг ранги қандай бўлишидан қатъи назар, уни ўз тенгқуринг деб билиш демакдир.

Бу — жаҳондаги мўъжизалардан хурсанд бўлибгина қолмай, ҳаёт янада яхшироқ, тинчлик мустаҳкамроқ, кишилар бахтиёр бўлиши учун ҳали кўп иш қилиниши кераклигини кўра билиш ҳам демакдир. Авлодларнинг биронтаси ҳам қийинчиликлардан холи эмас, ана шу қийинчиликларни мардонавор бартараф қилиш лозим.

Сизлар ҳозирнинг ўзидаёқ ана шу фазилатлар руҳида тарбия кўришингиз керак. Ҳамма нарса болаликдан бошланади! Ҳамма нарса ўқиш, билимларни, маданиятни эгаллашдан бошланади.

Шунинг учун ҳам биз, кекса авлод кишилари, сизларнинг дўстларингиз шу гапларни айтамиз: билиш учун ўқингиз, маҳорат ҳосил қилиш учун ўқингиз, ижод қилиш ва қалбингизга, кўнглингизга яқин бўлган нарса учун курашиш мақсадида ўқингиз. Соғлом, бақувват бўлиб ўсингиз, спортда, юришларда, меҳнатда ўзингизни чиниқтирингиз. Ақлли, жасур, сезгир кишилар бўлингиз. Халқ иши учун, ер юзида тинчлик учун курашчилар қаторига ўтингиз! Чинакам инсон бўлингиз!

Азиз болалар, сизларга шодлик, бахт, тинчлик ва порлоқ қуёш остида яшашингизни тилаймиз!»

Ҳамма ўрнидан туради. Болалар узоқ вақт гулдурос қарсак чаладилар. Улар: «Қувноқ болалигимиз учун жонажон Коммунистик партияга раҳмат!», «Улуғ мамлакатимизнинг, ленинчи партиямизнинг муносиб кишилари бўлишга қасамёд қиламиз!» деб хитоб қиладилар.

Зўр қувонч ва бахт байрами бир неча соат давом этди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОНЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР ОЗАРБАЙЖОНДА

БОКУ, 10 август («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан телефон орқали). Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри И. Ҳ. Жўрабеков бошчилигидаги республика пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси бугун Бокуга келди. Делегация составида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати, Каттақўрғон районидаги Тельман номли колхоз бригадири, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Норҳол Саматова, Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли совхоз механизатори Суюн Ботиров ва бошқалар бор. Ўзбекистонлик заршунослар мусобақадош Озарбайжон пахтакорлари ҳузурида бўлиб, ҳамкасбларининг ишлари билан танишдилар.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

ҚУРИЛИШ КОЛЛЕКТИВЛАРИГА — БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети республиканинг энг муҳим қурилишларида қурилиш ва монтаж ташкилотлари социалистик мусобақасининг 1979 йил июль ойи якунларини чиқардилар.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш министрлигининг «Узпромвентиляция» трестига қарашли Олмалиқ механизациялашган кўчма колоннаси (бошлиғи ўртоқ Ҳасанов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Четвериков, касаба союз қурилиш комитетининг раиси ўртоқ Марголин) коллективи В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон Металлургия комбинатида электр ёрдами билан пўлат эритиш ишлаб чиқариши объектлари қурилишини жадаллаштириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада ғолиб деб топилди. Бу коллективга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Ми[нистр]лар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофоти берилди.

Ўзбекистон СС[Р] Қурилиш министрлигининг «Узбекметаллургстрой» трестига қарашли 3-қурилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Железнов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ременюк, касаба союз қурилиш комитетининг раиси ўртоқ Стельникова, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Абдухолиқова) коллективининг электр ёрдамида пўлат эритиш ишлаб чиқариши объектларини қуришда июль ойида яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг «Узэлектромонтаж» Чирчиқ монтаж бошқармаси (бошқарма бошлиғи ўртоқ Давидов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Рсько, касаба союз қурилиш комитетининг раиси ўртоқ Крайлих, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Кондрахина) коллективи Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида капролактам ишлаб чиқариш комплекси объектларини қуришни жадаллаштириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада июль ойи иш якунлари бўйича ғолиб деб топилди. Бу коллективга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофоти берилди.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 160-қурилиш трестига қарашли «Чирчикжилстрой» қурилиш бошқармаси (бошқарма бошлиғи ўртоқ Грининг, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Гербергаген, касаба союз қурилиш комитетининг раиси ўртоқ Суворова, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳамитов) коллективи капролактам ишлаб чиқариши комплекси объектларини қуришда июль ойида яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг «Алмаликсвинецстрой» трестига қарашли 4-қурилиш бошқармаси (бошқарма бошлиғи ўртоқ Сафин, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Бойжонов, касаба союз қурилиш комитетининг раиси ўртоқ Котелева, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Ерматов) коллективи В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати объектларини қуришни жадаллаштириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада июль ойи якунлари бўйича ғолиб деб топилди. Бу коллективга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофоти берилди.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг 93-махсус трестига қарашли «Промтехмонтаж» Олмалиқ монтаж бошқармаси (бошқарма бошлиғи ўртоқ Те Хо Ям, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ким, касаба союз қурилиш комитетининг раиси ўртоқ Голубенко, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Беллон) коллективининг В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати объектлари қурилишида июль ойида яхши ишлаганлиги қайд этиб ўтилди.

ЭНГ ЯХШИ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети министрликлар ва идораларнинг ёрдамчи қишлоқ хўжаликларини ривожлантириш, шунингдек 1979 йилнинг II кварталида шу хўжаликлар чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ҳамда реализация қилиш юзасидан социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларга беришга қарор қилинди:

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигига қарашли **Когон шаҳар савдо бўлимининг бўрдоқичилик хўжалиги коллективига** (директори ўртоқ Гольдман, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Иванчинина, маҳаллий комитет раиси ўртоқ Мавлонова). Бу коллектив гўшт етиштириш ва реализация қилиш II квартал топшириғини 107,4 процент ва молларни семиртириш планини 105,2 процент бажарган;

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги **Тошкент тўқимачилик комбинатининг ёрдамчи хўжалиги коллективига** (директори ўртоқ Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ғафуров, маҳаллий комитет раиси ўртоқ Великанов). Бу коллектив сут етиштириш ва реализация қилиш II квартал топшириғини 127 процент, гўшт етиштириш ва реализация қилиш топшириғини 106,6 процент, тухум етиштириш ва реализация қилиш топшириғини 102 процент бажарган. Ёрдамчи хўжаликларни ва социалистик мусобақа ғолиблари бўлган шу хўжаликларнинг пешқадамларини рағбатлантириш учун пул мукофотлари ажратилди.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлигига қарашли **Зомин хотин-қизлар психо-неврологик интернати,** «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли **«Джизакстепстрой»** ёрдамчи хўжаликларининг коллективлари чорва туёғини ва паррандалар сонини кўпайтириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда реализация қилишни ўстиришни таъминлаш соҳасида яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди.

«ПРОТОНЛАР» ЕРДАГИ КИШИЛАРНИНГ ҲАММАСИГА МИННАТДОРЧИЛИК БИЛДИРМОҚДАЛАР

«Салют-6» экипажининг матбуот конференцияси

Орбитал илмий комплекс экипажи В. Ляхов билан В. Рюмин уларнинг орбитадаги ишини 166 кундан буён кузатиб турган планетанинг ҳамма аҳолисига 9 августда миннатдорчилик билдирдилар. «Протонлар» бу миннатдорчиликни экспедициянинг илмий-техникавий программаси ниҳоясига етаётганлиги муносабати билан учишни бошқариш марказида ўтказилган матбуот конференцияси вақтида изҳор этдилар.

Учишни бошқариш марказидаги катта экранда орбитал станциянинг ичини кўрамиз. Катта стол атрофида ўтирган экипаж учрашувга тайёр. Залда — социалистик мамлакатлар газеталари, радио, телевидениелари ва телеграф агентликларининг вакиллари бор.

Мухбирлар космонавтларни учиш давомати жиҳатидан янги жаҳон рекорди ўрнатилганлиги билан табриклайдилар.

— Сизлар рекордчилар ролида ўзларингизни қандай ҳис этмоқдасиз? Совет космонавтикасининг бу буюк ютуғида сизлар кимни асосий шериклар сифатида кўрсата оласиз?

Болгар журналистларининг бу саволига В. Рюмин жавоб қайтарди:

— Биз узоқ вақт учишга кўп тайёргарлик кўрдик, бинобарин биз учун рекорд кутилмаган бир ҳол бўлмади. Ҳис-туйғулар тўғрисида гапирадиган бўлсак ерда бўлгани каби ҳар бир муваффақият кишига қанот бағишлайди, космосдаги мана шу ютуқ ҳам орбитада бундан буён ишлаш учун бизга куч бағишлади. Бутун совет халқи, аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак учишнинг муваффақиятига ўзларининг меҳнатларини сарфлаган минг-минглаб инженер ва ишчилар бизнинг шерикларимиздир.

«Известия» газетаси ва Чехословакиядаги газеталар мухбирларининг «Узоқ давом этган экспедициянгизнинг сизлар учун энг муҳим бўлган якуни нимадан иборат?» деган саволига экипаж командири жавоб қайтариб бундай деди:

— Бизнинг учишимиз — космик йилномаининг яна бир саҳифасидир. Узоқ муддатли орбитал станциялар — космоснинг ҳозирги кунидир. Инсон у ерда ўзига қанча зарур бўлса шунча вақт ишлай беради.

«Хорицонт» (ГДР) журналининг мухбири космосга бундан ҳам узоқ вақт учиш истиқболлари билан қизиқди.

— Бундай учишлар керак, — деди В. Ляхов. — Бундай учишлар қисқа муддатли учишларга нисбатан тежамли ва самаралидир. Биринчи ойда асосан орбитада ишлаш тажрибаси тўплаб борилади, сўнгра эса самара берила бошлайди. Бу самара ниҳоятда тез орта боради.

— Хабар қилинганидек, сизларнинг илмий ва техникавий экспериментлар программангиз ниҳоясига етай деб қолди. Сизлар шу қадар катта иш ҳажмидан хоргинлик сезяпсизларми? — ТАСС ва «Нойес дойчланд» газетаси мухбирларининг бу саволига экипаж командири шундай жавоб қилди:

— Агар мен, биз ўзимизни санаторийдан келгандек ҳис этмоқдамиз деб айтсам, жуда ошириб юборган бўламан. Бундан ташқари, деб ҳазил қилди В. Ляхов, космосда бир неча ой учиб юришни истовчилар жуда кўпайиб кетган бўлурди. Ҳар ҳолда бу осон иш эмас. Албатта, биз ҳориганмиз. Лекин булар субъектив ҳиссиётлардир. Вазнсизлик ва ҳаракат эркинлиги уларнинг ўрнини босиб кетади. Лекин биз тез орада ерда бўламиз, ўшанда врачлар биз ҳақиқатда қанчалик ҳориганлигимизни бизга айтиб беришади.

— Ердан олинган қандай янгилик сизлар учун энг ёқимли бўлди? — деб сўради экипаждан «Правда» мухбири.

— Ёқимли янгиликлар кўп бўлди, — деб жавоб қилди бортинженер. — Лекин энг муҳимини ажратиб кўрсатишга ҳаракат қилинадиган бўлса, у ҳолда Венада СҚЧ-2 шартномасининг имзоланганлиги тўғрисидаги хабар бизда энг кучли таассурот қолдирди. Бу — жаҳон миқёсидаги воқеа бўлиб, ҳеч шубҳасиз бутун дунёдаги сиёсий иқлимга таъсир ўтказади.

Журналистлар орбитадан олинган маълумотларни ишлаб чиқувчи «Природа» давлат марказининг қандай мутахассислари билан энг актив ишлашга муваффақ бўлинганлиги билан қизиқиб қолишди.

— Биз биронта ҳам таклифдан бош тортганимиз йўқ, — деб жавоб қайтарди Рюмин. — Лекин биз билан балиқ овлаш идораларининг вакиллари ўртасида самаралироқ ҳамкорлик вужудга келди. Биз икки томонлама оператив алоқа боғлаб ишладик. Уларга маълумотлар бериб, эришилган натижалар тўғрисида тезлик билан жавоб олиб турдик. Қишлоқ хўжалиги мутахассислари, ўрмон ходимлари, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш проблемасини тадқиқ этувчи олимлар билан кўпгина мароқли экспериментларни ниҳоясига етказдик.

Поляк ва болгар нашрларининг мухбирлари Польша ва Болгариянинг станция ичидаги аппаратлари қандай ишлаганлиги билан қизиқдилар. Космонавтларнинг сўзларига кўра, ПХР ва БХР мутахассислари томонидан тайёрланган тадқиқотлар келгусидаги космик экспедициялар учун жуда истиқболлидир. Экипаж улар орасида «Сирена», «Вкус», «Дуга», «Спектр» каби ва бошқа экспериментларни айтиб ўтди.

Вьетнам информация агентлиги ва «Нян зан» газетасининг мухбирлари космонавтларга Вьетнам халқи номидан экспедицияни муваффақиятли якунлаш истагини билдирдилар.

— Ердан олинаётган янгиликлар орасида, — деди В. Рюмин, — биз қардош Вьетнамдан келаётган хабарларни алоҳида эътибор билан кузатиб бордик. Сизнинг мамлакатингиз ҳозир уруш етказган жароҳатларни даволамоқда, биз социализм қурилишида Вьетнам халқига муваффақиятлар тилаймиз. Ер атрофи орбитасида вьетнамлик космонавт ишлайдиган вақт узоқ эмас. У ҳозирдаёқ Звёздний шаҳарчасида тайёргарликдан ўтмоқда.

Космосда узоқ вақтдан буён учиб юрган космонавтлар билан суҳбат тунгача давом этди. Журналистлар «Протонлар»га бу ажойиб космик экспедицияни муваффақиятли тугаллаб, ерга омон-эсон қайтиб келишларини тиладилар.

Учишни бошқариш маркази.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС махсус мухбири.

МАЖБУРИЯТЛАРИНГИЗНИ ҚАНДАЙ БАЖАРЯПСИЗ?

КОРХОНА ШУҲРАТИНИ ТИКЛАЙЛИК

«АНДИЖАНИРМАШ» ЗАВОДИ ҚОЛОҚЛАР РЎЙХАТИДАН ЧИҚОЛМАЁТИР

«Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари — 1979 йил 28 декабрда бажарамиз. Планга қўшимча 30 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз. Ишлаб чиқариш ҳажмини 1978 йилга нисбатан 22,3 процент оширамиз. Пландан ташқари канал қазийдиган «Д-716» маркали 10 та машина, 500 та фильтр тайёрлаймиз.

Маҳсулот реализация қилиш йиллик планини 27 декабрда уддалаймиз. Планга қўшимча 200 минг сўмлик маҳсулот реализация қиламиз. Меҳнат унумдорлигини планга нисбатан 0,3 процент кўтарамиз. Пландан ташқари 10 минг сўм фойда оламиз. Фильтрнинг 2 хил турига давлат Сифат белгиси берилишига эришамиз. 10 тонна қора металл, 100 минг киловатт-соат электр энергия, 15 тонна ёнилғи тежаймиз. 211 ишчининг малакасини оширамиз...»

(«Андижанирмаш» заводи коллективининг социалистик мажбуриятидан)

Андижон ирригация машинасозлиги заводи коллективи бу юксак мажбуриятларни қандай бажаряпти? Завод Андижондаги илғор корхоналардан бири эди. Узоқ йиллардан бери совринлар олиб, мақталиб келинарди. Завод ёрлиғи туширилган бульдозер, скрейпер, ер текислайдиган, бензин ташийдиган машиналарни мамлакатимизнинг ҳамма республикаларида учратиш мумкин. Бу корхона ишлаб чиқарган машиналарни Польша, Вьетнам, Куба, Эрон, Болгария каби хорижий мамлакатлар ҳам ёқтириб сотиб олишарди. Ўша кезларда корхона катта шуҳрат қозонган эди.

Довруғи достон бўлган ана шу корхонада уч йилдирки иш юришмай қолди. Заводда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўсиш ўрнига кескин пасайиб кетди. Илгари корхона йилига 30 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарарди. Ўтган йили атиги 11 миллион сўмлик маҳсулот берди. Ишлаб чиқариш ҳажми йилига 19 миллион сўм камайди. Маҳсулот реализация қилиш йиллик плани 91,2 процент бажарилди. Топшириқда кўзда тутилганидан 941 минг сўмлик маҳсулот кам реализация қилинди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани ҳам тўлмади. Заводда асосий ишлаб чиқариш фондларининг самарадорлиги 1977 йилга нисбатан камайиб кетди. Лойиҳадаги қувват фақат 40 процентга ўзлаштирилди.

Бу йил ҳам корхонада ўзгариш сезилмаяпти. Ярим йиллик иш якунларидан кишининг кўнгли тўлмайди. Завод олти ойлик планини маҳсулот реализация қилиш бўйича 93,7 процент, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 93 процент адо этди. Ваъда қилинганидан 362 минг сўмлик маҳсулот кам реализация қилинди. Экспортга маҳсулот юбориш плани 97,8 процент, фойда олиш плани 77,8 процент бажарилди, холос. Натижада йилнинг биринчи ярми учун қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятлар бажарилмай қолиб кетди.

Нега бу корхонада план топшириқлари суруңкасига бажарилмаяпти? Ҳар доим планни дўндириб, давранинг тўридан ўрин олиб юрган корхонанинг ўтириб қолишига сабаб нима?

Қолоқликнинг ўринли ва ўринсиз сабаблари бор. Корхона директори Нуъмон Муратов биз билан суҳбатда дилига тугилиб қолган гапларни очиқ айтди:

— Билиб-билмай танқид қилиб, асабимизни бузишяпти, — дейди директор. — Планни тўлдириш учун қаттиқ уриняпмиз. Гарчи мақсадга етолмаётган бўлсак ҳам, корхонамизда сарф қилинган меҳнат йил сайин ортиб боряпти-ку? Буни ҳеч ким инобатга олмаяпти.

1976 йили бульдозер, скрейпер ишлаб чиқаришини тўхтатиш, уларнинг ўрнига гидроцилиндр, фильтр ишлаб чиқариш ҳақида буйруқ олдик. Биз бунга тайёр эмасдик. Гидроцилиндр ишлаб чиқариш анча мураккаб иш. Шунинг учун уни ўзлаштиришда катта қийинчиликлар туғилди, шошиб қолдик. Оқибатда кўп меҳнат сарфлаб, оз маҳсулот ишлаб чиқаряпмиз. Бундан ўзимиз ҳам хижолатдамиз...

Директорнинг дилдан айтаётган гапларига ишонамиз. Лекин янги маҳсулот ишлаб чиқариш топширилганига уч йилдан ошиб кетди-ку! Наҳотки, бир хил маҳсулотни тўла ўзлаштиришга уч йил камлик қилса! Бизнингча, заводнинг ўтириб қолишига бунинг ўзи сабаб бўлолмайди.

Энг аввало, шуни таъкидлаш лозимки, малакали ишчилар, инженер-техник ходимлар етишмаслиги ишнинг белига тепяпти. 107 станокчи, 72 асосий ишчи етишмайди. Шунга қарамасдан корхонада ишчилар қўнимсизлиги ҳукм сурмоқда. Ярим йилда заводга 152 ишчи келди. 179 ишчи эса корхона билан хайрлашди.

Планнинг бажарилиши заводнинг бир меъёрда ишлашига боғлиқ. Лекин бу меъёр таъминотчиларнинг ўз вазифаларига маъсулиятсизлик билан қарашлари натижасида бузилмоқда. Буни қуйидаги мисолда кўриш мумкин. Ойнинг дастлабки ўн кунлигида маҳсулотнинг 3,16 проценти, иккинчи ўн кунлигида 20 процент, учинчи ўн кунлигида 76,84 проценти ишлаб чиқарилаётир. Айниқса, май, июнь ойларида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 420 минг сўмликка камайиб кетди.

Меҳнатни қониқарсиз ташкил этиш, штурмчилик, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомининг пастлиги ишлаб чиқаришга анча зарар келтирмоқда. Олти ойда прогулчилар, бекор туришлар туфайли корхонада 664 ишчи куни йўқотилди. Шу ва бошқа сабабларга кўра ярим йил давомида мўлжалдаги 16 та канал қазийдиган, 3 та виброформа, 8738 та гидроцилиндр ишлаб чиқарилмади.

— Мавжуд техникадан самарасиз фойдаланяпмиз, — дейди механика цехининг бошлиғи Виктор Федорович Кузнецов. — Цехимизда 2 та ярим автомат махсус қувур йўқлиги учун бекор ётибди. Бундай воқеа кўп такрорланиб турибди. Заводни қолоқликдан чиқариш учун уни қайта реконструкция қилиш, гидроцилиндр ишлаб чиқаришга мослаштириш керак. Бу масалани ҳал қилиш юқори ташкилотларга боғлиқ.

— Гидроцилиндр тайёрлашга ўтганимиздан кейин 15 та янги, замонавий станок олдик, — деди механика цехининг илғор ишчиси Виктор Андреевич Попов суҳбатга аралашиб. — Аммо уларни тўла ўзлаштира олганимиз йўқ. Қизиқадиган одам бўлганда-ку, уларни аллақачон ишга туширардик-а. Ҳув анави, «РТС» маркали станокнинг электр ускуналари куйиб тўхтаб қолганига ярим йилдан ошди. Уни ишга туширадиган одам топилмай турибди. Цехнинг нариги бурчагида металл тахланиб ётибди. Улар станоклар олдига вақтида келтириб берилмайди. Битта кран бор, улгурмайди. Аравачалар кам.

Ҳаво тозалайдиган кондиционер цех ҳамон ишламайди. Ҳар йиғилишда шу ҳақда гапирамиз. Ўзгариш йўқ. Раҳбарларимизнинг эсидан чиқиб кетяпти. Агар директорнинг хонасидаги кондиционер бузилиб қолса борми?! 10 йилда эмас, бир кунда тузатишарди. Кўп ишчиларнинг заводни тарк этишига эҳтимол сабаб шудир.

Ишчи ҳақ гапларни айтди. Унинг юрак сўзлари кишини ўйлантириб қўяди. Бундай аҳволда мажбуриятлар тугул давлат планини бажариш ҳам амримаҳол.

Корхона ишида бошқа камчиликлар ҳам кўп. Завод фаолиятида истеъмолчилар билан алоқа катта роль ўйнайди. Бироқ, истеъмолчиларнинг масъулиятсизлиги, корхона раҳбарларининг бегамлиги билан реализация қилинган маҳсулотларнинг бир қисмига пул ўтказилмаган. Масалан, истеъмолчи ташкилотларда заводнинг 72,8 минг сўмлик маҳсулоти ҳаракатсиз ётибди. Бу пуллар ўз вақтида ундириб олинганида планнинг бажарилишига озми-кўпми мадад бўларди. Корхона коллективи истеъмолчилар билан тузилган шартномага мувофиқ маҳсулот жўнатмагани учун олти ойда 104 минг сўм жарима тўлади.

Андижон ирригация машинасозлиги заводида аҳвол ана шундай. Корхона кўмак кутяпти. Лекин шундай савол туғилади: қолоқ корхонага ким ёрдам қўлини чўзиши мумкин? Бу ҳақли саволга фақат Андижон область ва шаҳар партия комитети жавоб бериши керак.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» газетасининг Андижон область мухбири.

КООПЕРАТИВ АСОСИДА

Қорақалпоғистон автоном республикаси шаҳарлари орасида биринчи бўлиб Нукусда кооператив йўли билан дастлабки уй-жой бинолари қад кўтара бошлади. Бу уй-жойларни Тошкент шаҳридаги «Узгипросельстрой» институтининг маҳаллий филиали коллективи ишлаб чиққан лойиҳа асосида «Каракалпакистанреск о л х о з строй» трестининг Нукус шаҳридаги 42-колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси коллективи бунёд этяпти. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида Тўрткўл, Элликқалъа, Амударё ва Мўйноқ районлари хўжаликларида умумий ҳажми 3 минг квадрат метрга яқин дастлабки кооператив уй-жойлар фойдаланишга топширилди.

А. ЗОКИРОВ.

«Таштекстильмаш» заводининг йиғув цехи коллективи ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун авж олдириб юборилган социалистик мусобақада фаол қатнашмоқда. Цех ишчилари ҳар ойда 200-дан зиёд турли хил тўқимачилик машиналарини ишлаб чиқаришга эришяптилар. Бу меҳнат беллашувида йиғувчи слесарь Асқар Нишонов катта ютуқларни қўлга киритмоқда.

Суратда: кунлик нормасини бир ярим баравар ошириб бажараётган илғор ишчи А. Нишонов.

И. Глауберзон фотоси.

ҚАДИМГИ МАДАНИЯТИМИЗ ТАРИХИ САҲИФАЛАРИ

ИЗЛАНИШ ДАВОМ ЭТАДИ

Ўзбекистон ўзининг географик қулайликларига кўра жуда қадимдан инсоният тарихининг илғор маданий-хўжалик марказларидан бўлиб келган. Қадимги юнон ва шарқ манбаларида тилга олинган маданият ўчоқлари — Сўғдиёна ўлкаси, Хоразм, Чоч ва Паркана вилоятлари ҳамда Бақтрия подшолигининг катта қисми асосан республикамиз территориясига тўғри келади. Афросиёбдаги рангли суратларга бой шоҳона саройлар (VIII аср), Қува ибодатхонаси (VII аср), Болаликтепа ва Варахшадан топилган бебаҳо тасвирий санъат обидалари (VI—VII асрлар) жаҳон маданияти хазинасига дурдона бўлиб кирди ва ўзбек диёрини жаҳоннинг қадимий маданият ўчоқларидан бири сифатида оламга танитди.

Халқимизнинг ўтмиш тарихини кенг кўламда археологик қазишмалар йўли билан ўрганиш айниқса республика Фанлар академиясининг Археология институти ташкил этилгач, янада кучайди. Мана ўн йилдирки, Самарқанддаги бу илм даргоҳи республика миқёсида археологик изланишлар билан шуғулланмоқда.

Ибтидоий давр ёдгорликларини ўрганиш туфайли республикамизнинг ҳозирги территорияси тош даври одамлари томонидан ўзлаштирилиши 300 минг йилдан кам эмаслиги исботланди. Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Сурхондарё, Хоразм ва Фарғона водийсида юзлаб палеолит, мезолит ва неолит даврига оид ёдгорликлар топиб ўрганилди. Археологик топилмалар туфайли чорвачилик хўжалиги Ўзбекистонда неолитда эмас, балки ундан анча олдин, мезолит даврида пайдо бўлган, деган хулосага келинди: бобо-калонларимиз бундан 7—8 минг йил бурун ёввойи ҳайвонларни хонакилаштириб, чорвачилик хўжалиги билан шуғуллана бошлашганлиги аниқланди.

Яқин-яқингача Ўзбекистоннинг илк шаҳар маданияти шаклланиши ва унинг сўнгги давр тараққиёти эрон ва эллин маданиятлари билан боғлиқ эди, деган нотўғри қарашлар мавжуд эди. Сурхондарёда ўтказилган археологик қазишмалар натижасида Жанубий Ўзбекистон территорияси милоддан олдинги икки мингинчи йилликда қадимги шарқ цивилизациясининг ажралмас қисми бўлганлиги исботланди. Бу ердаги илғор суғорма деҳқончилик маданияти базасида илк шаҳар маданияти шаклланганлигини исботловчи бой археологик материаллар топилди. Жанубий Ўзбекистоннинг қадимий ёдгорликларини ўрганиш туфайли республикамиз территориясида умуман шаҳар маданиятининг шаклланиши роса 500 йилга, суғорма деҳқончиликнинг келиб чиқиши эса яқин минг йилга, ипакчилик тарихи эса икки минг йилга қадимийлашди. Қоракўлчилик, боғдорчилик ва ҳунармандчиликнинг кўп соҳалари бўйича қимматли материаллар тўпланди.

Кейинги йилларда республикамиз археологларининг Москва, Ленинград олимлари билан ижодий ҳамкорликда Қоратепа, Зартепа, Далварзинтепа, Фаёзтепа, Куёвқўрғон каби ёдгорликларда кенг кўламда олиб борган археологик изланишлари туфайли жуда кўп қадимий турар-жой комплекслари, ибодатхоналар, сон-саноқсиз будда маъбудалари, деворларда рангли суратлар ва ўймакорлик нақшлари, сопол парчаларига ёзилган хўжаликка оид ҳужжатлар, қадимий чақа пуллар, олтин ва кумушдан дид ва моҳирлик билан ясалган зеби-зийнат намуналари, нафис ва чиройли қилиб ишланган жарангли сопол идишлар — қадаҳлар, вазалар, коса ва кўзачалар кўплаб топилдики, улар кушонлар маданияти, санъати, идеологияси ва меъморчилигини ўрганишда бебаҳо хазина ҳисобланади.

Сўғдиёна территориясида олиб борилган археологик изланишлар бу ўлка ҳам қадимдан суғорма деҳқончилик ҳамда шаҳар маданияти тараққий этган, ҳунармандчиликнинг кулолчилик, темирчилик, амалий ва тасвирий санъат каби соҳалари анча ривожланган маданият ўчоғи бўлганлигини исботламоқда. Археологик қазишмалар туфайли 25 асрлик тарих шоҳиди бўлган Сўғднинг бош шаҳарлари — Афросиёб ва Ерқўрғонни ўрганиб, кўпгина қимматли материаллар йиғилди. Яқин-яқингача йигирма беш аср бурун Қарши воҳасининг маркази бўлган Ерқўрғон шаҳри ҳақида, унинг ибодатхоналари, мудофаа иншоотлари, шоҳона саройлари ҳақида ҳеч қандай маълумотга эга эмас эдик. Самарқанднинг кўҳна ёши масаласида ҳам аниқлик йўқ эди. Масалан, македониялик Искандарнинг Ўрта Осиёга ҳарбий юриши муносабати билан юнон солномачилари Самарқанднинг атрофи 11—12 километрга яқин мудофаа девори билан ўраб олинганлиги ҳақида ёзиб қолдиришган. Ваҳолонки, бугунги Афросиёб территорияси атиги 219 гектар. Ана шу рақамларни таққослаган айрим олимлар юнон солномачиларининг ёзганларига шубҳа билан қарашди. Улар Самарқандни (Мароқандани) бошқа жойдан қидириш ғоясини илгари сурдилар.

Яна бир мисол. 1970 йилнинг октябрида Самарқанднинг 2500 йиллик юбилейи кенг нишонланганлиги ҳаммага маълум. Аммо фанда тасдиқланган мезонга кўра «шаҳар» деб аталиши учун унинг мудофаа деворлари, арки, ҳунармандчилик маҳаллалари, шаҳар ибодатхоналари ва шаҳарнинг бошқа ўзига хос хусусиятлари ўрганилиши зарур эди. Афсуски, Самарқанд юбилейини нишонлашда шаҳарнинг ана шу муҳим элементлари ҳали тўлиқ топиб тадқиқ қилинмаган эди.

Ҳозир институт илмий ходимлари бу жумбоқларнинг барчасини рўй-рост ечиб бера олишади. Улар Афросиёбда милодий эрадан аввалги VI—V асрларга оид мудофаа деворлари топишди. 25 асрлик тарихга эга бўлган бу кўҳна мудофаа деворларининг қолдиқларини бугунги кунда Афросиёб зонасида жойлашган автостанция яқинида кўриш мумкин. Олиб борилган археологик изланишлар қадимги арки аъло бундан 2500 йил муқаддам қурилганлигини ва Искандар қўшинлари Самарқандга бостириб кирган пайтда у сўғд ҳукмронининг қароргоҳи бўлганлигини ҳам тасдиқлади. Ўша даврда қурилган биринчи шаҳар девори остидан ундан ҳам илгари қад кўтарган девор топилди.

Илгари қадимги Самарқанд деганда фақат Самарқанднинг Афросиёб қисми тушинилар, унинг «Эски шаҳар» қисми милодий эранинг VII—VIII асрларидан бошлаб ўзлаштирилган, деган тушунча фанда ҳукмронлик қилар эди. «Девори кўндаланг» деб аталадиган қадимий мудофаа чизиғи бўйлаб олиб борилган археологик изланишлар шаҳар территорияси македониялик Искандарнинг ҳарбий юришлари давридаёқ Афросиёб территориясидан ташқарига ёйилганлигини исботлади. Шундай қилиб, юнон тарихчиси Квинт Курций таърифлаган улкан Мараканда ҳақиқатан ҳам Самарқанд эканлигига ҳеч шубҳа қолмади.

Ҳамид Олимжон номидаги Самарқанд область ўзбек драма театрининг янги биноси Максим Горький хиёбони билан Оғалиқ кўчасининг туташ жойида қурилаётир. Бино пойдевори барпо этилаётганда янги қароргоҳ топилди. Археологларимиз уни «Лолазор» деб аташди. Бу ердан топилган ашёвий далиллар Афросиёбда шаҳар маданиятининг шаклланиши худди ана шу Лолазордан бошлаганлигини, унинг илдизлари эса Жанубий Ўзбекистон территориясининг бронза даври маданиятига бориб тақалишини кўрсатмоқда. Лолазор қароргоҳида милодий эрадан аввалги VII—VI асрларга оид канал қолдиқлари ҳам аниқланди.

Самарқанд ихшиди (подшоси) Варҳуман саройи деворига битилган сўғдча хатни ўқиш натижасида олимларимиз Самарқанднинг энг қадимий номини аниқлашга муваффақ бўлдилар. Юнонлар атаган Мараканда термини Самарқанд номининг таржимаси экан. Аслида маҳаллий халқ — сўғдлар уни ўз она тилларида Смараканца деб аташаркан. Самарқанд ҳукмдорининг Афросиёбдан топилган (VII—VIII асрлар) қабулхонаси — залга ишланган рангли деворий расм сюжети кўп жумбоқларга аниқликлар киритди. Бу расмда бошқа давлат элчиларининг Самарқандга кириб келиши ва уларнинг Самарқанд ихшиди Варҳуман томонидан қабул этилиши маросими рангли бўёқларда акс эттирилган. Расмларга изоҳ сифатида унинг пастига сўғдча хат битилган. Бу маънодор ҳужжатлар қадимий Самарқанд жаҳон сиёсий ва маданий марказларидан бири бўлганлигидан гувоҳлик бериб турибди.

Афросиёбни қазиш вақтида бундан 1,5 минг йил илгари фил суягидан ишланган шахмат тошлари, қизғиш рангли ёқут тошига 24 аср бурун ишланган Искандар Зулқарнайннинг расми, ёғочга сўғдча қилиб ёзилган тўртинчи асрга оид хўжалик ҳужжати каби топилмалар топилди. Улар Ўрта Осиё, жумладан ўзбек халқи маданият тарихини ўрганишда нодир асарлар ҳисобланади.

Институтимиз коллективи Бухоро ва Тошкент шаҳарларининг ёши аниқланиши муносабати билан, шу шаҳарлар, умуман, Бухоро ва Тошкент воҳалари тарихини чуқур ўрганишга киришди. Кўп йиллик археологик изланишлар Бухорога 2300, Тошкентга эса 2000 ёш беришни тақозо этади. Бухоро, Тошкент, Жиззах ва Фарғона областларида олиб борилган археологик қидирув ишлари ҳам Самарқанд, Сурхондарё ва Қашқадарё областларида қўлга киритилган илмий ютуқлардан кам натижа бермади. Аммо бир мақолада уларнинг ҳаммаси ҳақида маълумот бериш қийин.

Лекин бошқа бир масала ҳақида тўхталишга тўғри келади. Бу масала ўзбек этногенези масаласидир. Бизнингча, ижтимоий фан вакилларининг, жумладан, археолог ва антрополог олимларимизнинг илмий изланишлари йўналиши шу масаланинг ҳал этилишига қаратилмоғи керак. Бу ўринда машҳур олим С. П. Толстовнинг Ўрта Осиё халқларининг этногенези ҳақидаги илмий хулосасини эслаш фойдадан холи бўлмайди. «Ҳозирги замон Ўрта Осиё халқларининг биронтаси ҳам қадимги этник группаларга бевосита бориб тақалмайди, — деган эди у. — Аксинча уларнинг шаклланишида ерли халқлар ва четдан кўчиб келган халқлар ҳар хил пропорцияда ўз аксини топган».

Кейинги ўн йил давомида археология ва антропология соҳасида қўлга киритилган илмий хулосалар бу фикрни тўлиқ тасдиқлайди. Улуғ олим Абу Райҳон Беруний ўз вақтида шундай ёзган эди:

«Араблар тилида дунёнинг барча мамлакатлари тилларидан турли-туман фанлар нақл қилинган, улар бу тилни безаб қалбларга ором берадиган бўлган; гарчи бунда ҳар ким ўз тилини гўзал деб билса-да, лекин шу асарлар орқали бу тилнинг гўзаллиги томир ва пайларга тарқалди. Шу билан ҳар ким ҳам бу тилга кўникиб қолгандай бўлди, у орқали ўзига ўхшаб кўникканлар қатори ўз эҳтиёжи учун фойдаланадиган бўлди. Бунга ўхшаш ҳолатни мен ўзимга қараб биляпман. Менга табиий она тили бўлган тил шундай тилдирки, агарда бу тилда бирор фанни абадийлаштирилмоқчи бўлинса, бу фан ўзини бу тилда шундай ғариб сезадики, бу худди туя уй тарновидан тушган халқобда қолгандай, ё бўлмаса, зовурга тушган жирафага ўхшаб қолади. Кейин мен арабча ва форсчага кўчганман: буларнинг ҳар бири ҳам мен учун бегона бир тил, уларни ҳатто қийналиб ўрганадиганлардан бўлганман. Лекин менинг учун форс тилида мадҳ эшитгандан кўра араб тилида ҳажв эшитган ёқимлироқ. Сўзимнинг ростлигини билмоқчи бўлганлар биронта илмий китобни форс тилида ёзилганини кўрса, ундан буни билиб олиши мумкин; у шунда китобнинг равнақи кетиб, маънолари саёзлашиб қолгани, туси хиралашиб, ундан фойда қолмаганини билиб олади...»

Бу ерда Абу Райҳон Берунийнинг ўз она тили — қадимги Хоразм ва форс тили ҳақидаги шахсий мулоҳазаларидан қатъи назар унинг ибораларида бир ҳақиқат илдизи борки, бу ҳам бўлса унинг она тили на араб, на форс тили бўлмай, балки Хоразм тили эканлигидан далолат беради.

Ўзбекистоннинг асосий районларида аҳолининг тил жиҳатидан туркийлашуви милодий эранинг биринчи ярмидан бошлаб активлашди. Лекин у давр халқларини «бу ўзбек эди, бу тожик эди» дейиш мутлақо хато. Бу халқларнинг шаклланишидаги мураккаб тарихий жараённи тушунмасликдан келиб чиқади. Шунинг учун С. П. Толстовнинг юқорида келтирилган илмий хулосаси бу масалани тўғри ҳал қилишда бош роль ўйнамоғи керак.

Ўзбек этногенези проблемаси тарихчи, шарқшунос, этнограф, тилшунос каби олимларимизнинг ҳам диққат марказида бўлмоғи керак. Бу масаладаги ижодий изланишларимизнинг муваффақияти этногенез соҳаси бўйича кадрлар тайёрлаш иши билан ҳам узвий боғлиқ. Қисқаси, бу муҳим проблема илмий-тадқиқот ишларини комплекс олиб боришни талаб этади.

А. АСҚАРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтининг директори, тарих фанлари доктори.

ЯНГИ ҲОСИЛНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШГА ТАЙЁР

«ОҚ ОЛТИН» МАВСУМИГА

Учқўрғон пахта заводидаги асбоб-ускуналар, пневматик транспорт янги технология схемасига мувофиқ жойлаштирилди. Капитал ремонт планида кўзда тутилган бундай қайта жойлаштириш меҳнат унумдорлигини оширади, маҳсулот сифатини яхшилайди. Учқўрғонликлар завод цехларинигина эмас, шу билан бирга еттита пахта пунктини ҳам мавсумга тайёр қилиб қўйдилар. Янги схемага мувофиқ бу ерда қўшимча қуритиш барабанлари монтаж қилинди, Хом ашёни қайта ишлашга етказиб бериш такомиллаштирилди. Толани намлаб турувчи махсус механизмлар пресслаш цехининг технология занжирига уйғунлаштирилди.

Ишчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш борасида ҳам кўпгина ишлар қилинди: асбоб-ускуналар пухта герметикланган, монтаж қилинган ғоят самарали циклон аппаратлар ҳаво чангини камайтиради. «Оқ олтин» мавсуми бошланишигача бу ерда ишчиларнинг янги ошхонаси очилади. Шундан кейин эса болалар комбинати барпо этилади.

(ЎзТАГ).

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

САХОВАТ ДИЁРИ

Сунбула кирди. Ариқ ва сойларда сувлар тиниқлашиб, остидаги қум ва шағаллар кўриниб қолди. Ҳаво ҳам мўътадил. Қуёшнинг ҳам шиддати қайтгандек, саратондаги шиддати йўқ, ғўза баргларини қорайтиришга қурби етмай қолгандай. Булар — ғалвир сувдан кўтариладиган дамлар яқинлашганидан нишона. Лекин, қуёш ҳарорати сусайса ҳам, қашқадарёлик пахтакорларнинг шижоати, ғайрати бўшашгани йўқ. Областнинг Ҳисор тоғи этакларидаги Китоб, Шаҳрисабз, Яккабоғдан тортиб, дашт киндигидаги Нишон, Усмон Юсупов, Қарши, Ульянов, Қизилқум тўшидаги Баҳористон. Муборакача Қашқадарёнинг 600 минг тонналик янги хирмони учун кураш, қизғин меҳнат бормоқда. Меҳнатки, қуёш ҳароратини ҳам оширадиган, ғўзани гуллатиб, ҳар бир чаноққа дурдоналарни тиғиз қилиб қўядиган меҳнат. Биз ҳамзахонлик ўтказиш муносабати билан воҳа далаларини кезиб, бунга гувоҳ бўлдик.

Эски карвон йўлидан келаётган уч дўст, уч қария Пулизиндондан ўтгач, Жайҳун ёқасида от-уловдан тушишди. Эгниларидаги чангни қоқиб, оёқларидаги ковушларни чиқаришди. Енгларини шимариб, ҳар бири биттадан сопол кўзача олиб, дарё қирғоғига оёқяланг тушишди. Лойқа сувни қошкўзларига суртиб, кейин «муқаддас» сувга томоқларини чайишди. Сўнг кўзачаларини Аму сувига тўлдириб, авайлаб ўринларидан туришди.

— Тошбадал, кўзачангнинг тиқинчоғи яхши тиқилганми, қараб қўй, яна йўлда тўкилиб кетмасин.

— Тўкилмайди, ўзингникига эҳтиёт бўл. Тиқинчоқ устидан рўмолча ўраб, чилвир билан боғладим.

— Қурбонмурод, сенчи?

— Хотиржам бўл, Имомжон, кигизни икки қават қилиб ўраганман.

Уч дўст, уч биродар қирқ бир кун деганда, буюк Қорақум саҳросидан, қум барханларидан кечиб ўтиб, Пўлати қишлоғига етиб келишди. Ҳамқишлоқлари, совға-саломга келтирилган атлас, беқасам, ҳинд ва афғон хиноси, сурмалар қолиб кетиб, кўзачадаги «муқаддас» сувни талашиб-тортишиб, олиб кетишди. Бу даштда сув. айниқса, Амунинг суви муқаддас бўлган. Бу сув билан бармоқларни ҳўллаб, томоғи оғриган болаларнинг томоғига (ангина) босишган.

Муқаддас дарёга зиёратга борган ана ўша уч дўст, уч саёҳатчининг бири менинг Тошбадал бобом бўлган, — деди даштдаги Ульянов район партия комитетининг биринчи секретари Абди Умиров. — Мана, совет тузумининг шарофати билан, партия ва ҳукуматимизнинг халқпарварлиги туфайли Амудан росмана бир дарёга тенг сув — Қарши магистрал канали лим-лим тўлиб чўлга оқяпти. Ўша вақтда ангишвона билан тақсимланган сув билан энди еттита районнинг экинлари суғориляпти. Биргина бизнинг Ульянов районимиз каналдан секундига қирқ кубометр сув олади. Бу сув 180 километр йўл босиб, Қорақум, Сандиқли қумликлари оралаб келиб, Баҳористондан Қизилқумга бориб туташяпти. Боғ, ғаллазорларимиздан истисно, пахтазорларимизнинг ўзи йигирма минг гектардан ошади. Тўққиз хўжалигимизнинг ҳар бири ҳар йили юз гектардан боғ ва токзор барпо этяпти. Суғориладиган ерларимиз 38 минг гектар. Асосий вазифамиз — деҳқончилик маданиятини кўтариб, ҳосилдорликни ошириш. Ўтган йили ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил олиб, давлатга 58 минг тонна пахта етказиб берган эдик. Бу йилги мажбуриятимиз — 60 минг тонна.

Район хўжаликларида бораётган ишлар билан танишгач, Тўра Бекмуродов раҳбарлик қилаётган «Партия XX съезди» совхози ишчилари ҳузурида бўлдик. Йўл ёқасида жойлашган дала шийпонида ҳамзахонликнинг биринчи учрашуви бошланди. Совхоз партия ташкилотининг секретари Турсун Убайдуллаев кечада сўзга чиқиб, Ҳамза асарлари совхоз ишчиларининг китоб жовонидан фахрли ўрин эгаллагани, унинг шеър ва қўшиқлари халқнинг мулкига айланганлиги борасида гапирди. Меҳмонлар эса Ҳамза шеърларидан ўқиб бердилар.

Ҳамзахонликнинг иккинчи қисми райондаги «III Интернационал» совхозида ўтиши керак эди. Бу совхоз далаларини кўздан кечиргач, хўжаликнинг биринчи бўлимидаги иккинчи бригадага ўтдик. Бу бригадага уста пахтакор Нурали Ҳақбердиев бошчилик қилади. 110 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 55 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун курашаётган бригада аъзолари август бошидаёқ чеканкани тугаллаб, шу кунларда ғўза талабига қараб суғориш, озиқлантириш, культивация ишларини кенг кўламда олиб бормоқдалар. Бригаданинг илғор сувчиларидан Зиёдулла Эгамов, Ҳусан Ҳазратқулов, механизаторлар Жонали Ҳақбердиев, Нормурод Авазовлар ўз иш топшириқларини 2—3 ҳисса бажариб, бўлиқ кўсаклар сонини ошириш учун астойдил меҳнат қилишмоқда.

Энг муҳими —далада ким билан суҳбатлашмайлик, каттаю кичикнинг хаёли ҳам, қилаётган меҳнати ҳам, орзу-умиди ва қатъий ишончи ҳам — ҳосил тўпланадиган мана шу долзарб кунларнинг дақиқалари ҳам қимматли эканлигида, уни бой бермасликда, мўлжалдаги, бу деган гапки олинган мажбуриятдаги ҳосилга эришишда эканлиги яққол сезилиб турарди. Об-ҳаво туғдирган бу йилги беқиёс машаққатларни мардонавор енгиб, ғўза парваришидаги кечикишни маромига етказиб олган азаматлар бу ҳақда ҳатто оғиз очишмади. Ҳар қанақанги қийинчилик ҳам астойдил меҳнат олдида таслим бўлади, дейишади улар. Чиндан ҳам белга уриб турган баравж ғўзалар «мана мен» деб деҳқоннинг бу сўзларини тасдиқлаб турибди.

Бригада дала шийпони сари йўл олганимизда қизиқ бир ҳолнинг гувоҳи бўлдик. Аввало бу совхозда бўлажак тадбир учун тайёргарлик кўрилаётганини сезиш қийин эмасди. Бригада шийпонига олиб борадиган йўлакнинг икки четига байроқчалар ўрнатилган. Кўрган киши бу ерда муҳим тадбир ўтишининг гувоҳи бўлади.

Бригада аъзолари меҳнат қучоғидан тўғри дала шийпони томон чиқиб келишди. Кейин совхознинг бошқа бригадаларидан ҳам тўп-тўп бўлиб, машиналарда вакиллар келишди. Дала шийпони бирпасда гавжумлашиб қолди. Уларни бу ерга инқилоб куйчисининг 90 йиллиги олдидан ўтказиладиган ҳамзахонлик гурунги чорлаганди.

Чўл дегани — тоғ-тоғ пахта,
Жавоҳир дон бу.
Чўли бобо айтганидек,
Яшнар Нишон бу.

Нишон Қашқадарёнинг чўл зонасида ташкил қилинган кенжатой районлардан бири ҳисобланади. Райондаги 14 совхоздан 12 таси пахтачилик билан шуғулланади. Район ташкил этилган йили нишонликларнинг ҳосил нишонаси — пахта хирмони 20 минг тонна бўлганди. Ўтган кузакда, район эндигина тўрт ёшга кирганида эса, 63 минг тонналик «оқ олтин» хирмони кўтарилди. Бу — янги районнинг алп қадами эди. Нишонликларнинг қаҳрамонона меҳнатлари муносиб тақдирланди. Район «Байроқдор район» деган шарафли номга эга бўлди, Ўзбекистоннинг «Меҳнат шуҳрати» китобига ёзилди.

Район чорва маҳсулотларини етиштиришда ҳам, сабзавотчилик, мевачилик, полизчиликда ҳам илғорликни қўлдан бермай келмоқда.

Нишонликлар ўз қаҳрамонлари — машҳур пахтакор, чўл баҳодири Чўли Бегимқуловнинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Сабаби — Чўли бобо «чўлимизга сув келса...» деб, орзу қилар эди. Ўша кунлар келди. Бугунги кунда нишонлик пахтакорлар сув ҳақида фахр ва ғурур билан сўзлайдилар, чўлларни ўзлаштиришда кўрсатаётган ғамхўрликлари учун жонажон партиямизга, давлатимизга миннатдорчилик изҳор қиладилар.

Нишонликлар фидокорона меҳнат билан бирга нозик таъблари, ўткир дидларига яраша дам олишни ҳам, хўжаликларнинг маданиятини оширишни, ободончиликни ҳам, меҳмоннавозликни ҳам яхши билишади, ўрнига қўйишади. Райондаги хўжалик номларига бир разм солинг: «Ғафур Ғулом», «Сальвадор Альенде», «Туркманистон», «Пахтаобод», «Ширинобод» ва бошқалар.

Бу номларнинг қўйилиши бежиз эмас. Агар Ғафур Ғулом деганда, нишонликларнинг атоқли шоиримизга меҳри беқиёслигини сезсак, С. Альенде номига қўйилган совхоз мисолида Чили президентининг номи чўлда абадийлашганини кўрдик. Нишон райони қардош Туркманистоннинг Чоржўй области ерлари билан чегарадош. Ён қўшни жон қўшни. Шундай бўлгандан кейин худди ана шу ерларда барпо қилинган янги совхозга «Туркманистон» деб ном берилиши жуда ярашиб тушади, туркман дўстларимизга бўлган ҳурматимизни ҳамиша ифодалаб туради.

Нишон райони бағрида 43 миллат вакили яшаб, меҳнат қилмоқда!

«ВЛКСМ XVIII съезди» совхози ўтган йили Ойдинобод чўлида ташкил этилди. Биринчи йилнинг ўзидаёқ 800 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил кўтарди. Бутун ҳосил машиналар ёрдамида терилди. Бу йил эса, совхознинг пахта майдони 2000 гектарга кенгайтирилди. Марра эса ҳар гектаридан — 30 центнер.

Ҳамзахонликнинг якунловчи қисми шу совхознинг клубида давом этди.

Қашқадарёнинг икки забардаст райони меҳнаткашлари бир овоздан «Ҳамза—чўлқувар» деган сўзни ишонч билан айтишди. Бу гап бежиз эмасди. Инқилоб куйчиси фақат шоир, жамоат арбоби, серқирра ижодкоргина бўлиб қолмасдан, сув чиқариш, канал қазиш ишлари билан ҳам шуғулланган. Олой тоғлари тизмаси билан ўралган пастликда жойлашган Шоҳимардонда уч километрлик канал қазишда ўзи бош бўлган, биринчи бўлиб кетмон урган. Ҳозир бу ариқ 150 гектарни суғоради.

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий озодлик ва ободлик куйчиси эди. Бу ободлик ва меҳнат завқи бугун Қашқадарё далаларида барқ урмоқда.

Бугунги кунда Қашқадарёнинг ҳар бир деҳқони, хўжалиги Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг жанговар чақириғига амалий иш билан жавоб бериш учун ғўза парваришини авж олдириб, ҳосилга ҳосил қўшиш учун бор имкониятларни ишга солмоқдалар.

Чўл пахтакорлари кўсаклар кулишини сабрсизлик билан кутаётган ушбу дақиқаларда, янги очилган ерларда сабзавот, ширин-шакар полиз экинлари етиштирган миришкорлар бўлса, шаҳарликлар дастурхонига тонналаб шарбат мевалари жўнатмоқдалар

Кекса деҳқонлар таъбири билан айтганда, бу йил саховатли диёр — Қашқадарёнинг янги ерларида пахта қайнайди. Мева шарбатга айланади. Сув билан меҳнат эгиз экан, боғлар гуллайди. Қашқадарё янада камол топади.

Раҳмат ФАЙЗИЙ,
Пўлат МЎМИН,
Самар НУРОВ,
Ҳайдар МУҲАММАД,
Сафар БАРНОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Социалистик мусобақада юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари, қурилиш ишларида актив қатнашганликлари ва Олмалиқ химия заводининг учинчи навбатини муддатидан илгари ишга туширишни таъминлаганликлари учун «Узэлектромонтаж» тресте Олмалиқ монтаж бошқармаси электр монтажчилар бригадасининг бошлиғи Петр Алексеевич Исковскихга, «Алмаликсвинецстрой» трестининг бошқарувчиси Роман Ҳамидович Қўлдошевга, «Алмаликсвинецстрой» тресте 4-қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиси Ҳошим Мадалиевга, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг бош мутахассиси Вил Габдулбарович Сейфуллинга, «Промтехмонтаж» 93-махсус трестининг Олмалиқ монтаж бошқармаси бошлиғи Те Хо Ямга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларига биноан **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор** фахрий унвони берилди.

* * *

Ўзбекистон ССР Қурилиш, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликлари қурилиш-монтаж ташкилотлари ҳамда Олмалиқ химия заводи ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

КПСС XXV съезди номли Самарқанд суперфосфат заводида олтингугурт кислотаси ишлаб чиқариш корхонасининг иккинчи навбатини қуриш ва фойдаланишга топширишда эришган муваффақиятлари учун Самарқанд ишлаб чиқариш-тақсимот бошқармаси бошлиғи Сергей Ашотович Арустамовга, «Узэлектромонтаж» тресте бошқарувчисининг ўринбосари Виктор Абрамович Гизерскийга, «Самаркандхимстрой» ишлаб чиқариш қурилиш-монтаж бошқармасининг бош инженери Никифор Дайхенович Тенга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларига биноан **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор** фахрий унвони берилди.

* * *

Ўзбекистон ССР Қурилиш, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликлари ва КПСС XXV съезди номли Самарқанд суперфосфат заводининг ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚАНД САНОАТИ ОДИМЛАРИ

ГАВАНА. Куба қанд саноати ходимлари кунини нишонлади. Бундан 19 йил муқаддам 1960 йил 6 августда мамлакатда Америка монополияларининг мол-мулки, шу жумладан 36 та қанд заводи давлат ихтиёрига олинганди. Ҳозирги вақтда мамлакатда шакар қамишни қайта ишловчи 148 та завод ишлаб турибди. Янгидан тўртта завод қурилмоқда.

«КТП-1» Совет—Куба моделидаги шакар қамиш ўриш комбайнлари Кубада кенг шуҳрат қозонди. Республикада шакар қамишни юклаш ва ташиш ишлари деярли 100 процент механикалаштирилди.

Қанд саноати ходимлари ўз байрамини янги ажойиб муваффақият билан кутиб олдилар: яқинда улар шакар қамиш ўриш ишларини тамомладилар, давлатга 7 миллион 992 минг тоннадан кўп қанд топширдилар. Революциядан кейинги йиллар мобайнида иккинчи марта шундай натижага эришилди.

ЎН ЙИЛЛИК ПРОГРАММА АМАЛГА ОШИРИЛМОҚДА

УЛАН-БАТОР. Монголия олтинчи беш йиллик планининг янги қурилишлар рўйхатига яна бир объект қўшилди. Убсунур аймоғининг маркази Улангом шаҳрида замонавий озиқ-овқат комбинати қуришга киришилди. Комбинат нон-булка ва кондитер маҳсулотлар, сут маҳсулотининг кўплаб хилларини ишлаб чиқаради. Меҳнат жараёнларининг кўпи механикалаштирилади ва автоматлаштирилади.

Келгуси ўн йил мобайнида МХРда озиқ-овқат саноатини ривожлантириш кенг программасини амалга ошириш Улангомдаги шу комбинат қурилиши билан бошлаб юборилди.

Озиқ-овқат саноатини ривожлантиришда Монголияга, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгеши доирасида у билан ҳамкорлик қилаётган қардош социалистик мамлакатлар, биринчи навбатда Совет Иттифоқи катта ёрдам бермоқдалар.

ДАСТЛАБКИ МАҲСУЛОТ

СОФИЯ. «Биринчи маҳсулот тайёр!»—бу хабар Болгария улкан химиясининг энг катта қурилиши — Девна саноат комплексининг барча ишлаб чиқариш участкаларида яшин тезлигида тарқалди. Бу янгиликни гарчи ҳар куни сабрсизлик билан кутишган бўлса ҳам хлор ва поливинилхлорид ишлаб чиқарувчи заводни қураётган бинокорлар ва монтажчилар қувончларини ичларига сиғдира олмадилар. Ишчи фахри ва байрам кайфияти ҳаммакинг чеҳрасида намоён бўлди. Бу меҳнат ғалабасига тарихий воқеа — мамлакатда социалистик революциянинг 35 йиллиги арафасида эришилди.

Завод коллективи 9 сентябрда барча 240 қурилмани ишга тушириш мажбуриятини олди. Бу қурилмаларнинг меҳнат унумдорлиги илгариги техниканинг имкониятидан 2,5 баравар кўп. Девна комплексининг янги корхонасида Болгария мутахассислари томонидан юксак баҳо олган совет асбоб-ускуналари ўрнатилди. Завод ҳар йили 150 минг тонна хлор ишлаб чиқаради.

ГДРНИНГ САВДО ФЛОТИ

БЕРЛИН. Ҳозирги вақтда ГДРнинг ташқи мамлакатларга юбораётган ва у ердан келтираётган юкларининг учдан бир қисмини республика денгиз савдоси флоти ташимоқда. Жами қарийб 2 миллион тонна юк кўтара оладиган 193 та кема қатнаб турибди. Флот шу беш йилликда яна 38 та кема олади.

ГДРнинг энг катта кемачилик компанияси «Дойтфрахт» Ростокда социалистик мамлакатларнинг турдош ташкилотлари билан мустаҳкам ҳамкорлик қилмоқда. Денгизда юк ташишда Совет Иттифоқи ГДРга катта ёрдам бермоқда.

ГДР ташкил топганлигининг 30 йиллиги юбилейи нишонланаётган ҳозирги йилда республика портларида 17 миллион тонна юк ортилади ва туширилади. Бу эса ўтган йилдагига қараганда 700 минг тонна кўп. Портлар реконструкция қилинмоқда ва янгиланмоқда.

(ТАСС).

ИШЧИ КУЧЛАРНИ ЭКСПОРТ ҚИЛМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, (ТАСС). Хитой ва Италия вакиллари Пекинда Хитой ишчи кучларидан чет элларда фойдаланиш тўғрисидаги битимни имзоладилар. Франс пресс агентлигининг Пекиндаги мухбири шу тўғрида хабар бериб, хитойлар чет элдаги қурилиш ишлари учун 400 мингга яқин кишини Италиядаги бир фирмага юборишни таклиф қилдилар, деб таъкидлайди. Япониянинг Хитойнинг арзон ишчи кучларини эксплуатация қилишга эътибор бераётган баъзи фирмалари худди шундай таклифнома олдилар ва бу таклифномани кўриб чиқмоқдалар.

Пекиндаги чет эллик кузатувчилар ана шу таклифлар Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг яқинда бўлиб ўтган сессияси қабул қилган қонун билан боғланган деб ҳисобламоқдалар. Бу қонунга мувофиқ, чет эл капиталининг иштироки билан «Аралаш» корхона ва компаниялар вужудга келтириш доирасида чет элларда Хитой ишчиларидан фойдаланишга рухсат берилади.

Франция матбуотининг хабар беришича, Хитой раҳбарлари чет эл валютасини кўпроқ олиш ва бир қанча кескин ички проблемаларни, шу жумладан ишсизлик проблемасини ҳал этиш йўлларини қидириб топишга зўр бериб уринмоқдалар. Пекин маъмурлари аслини олганда, ишчи кучларини чет эллардаги корхона эгаларига сотиб, Хитой ишчиларининг меҳнати учун чет эл валютасини олиш ҳуқуқини қўлга киритишни шарт қилиб қўймоқдалар. Ана шу валюта ХХР банкларига тушиши керак. Шу тариқа, Пекин ўз мамлакатидаги ишсизлар сонини бирмунча «камайтириш»ни мўлжалламоқда. Ғарб матбуотининг хабар беришича, Хитойнинг етакчи саноат министрликлари бўйича 20 миллионга яқин ишсиз бор. ХХРда шу йилнинг куз фаслида мактабларни битириб ишчи кучлари бозоридан ўрин оладиган ёшлар кўпайиши билан бу рақам анча ортади. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кира олмаган бу ёшлар Хитойдаги жуда кўп ишсизлар қаторига келиб қўшилади.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ ЭРИШГАН ЮТУҚЛАР

БМТ штаб-квартирасида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг фаолияти тўғрисидаги ахборот Бош Ассамблеянинг расмий ҳужжати сифатида тарқатилди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг БМТ Бош секретари К. Вальдхайм номига йўллаган мактубида қуйидагилар кўрсатиб ўтилади: бу ташкилот ўзи тузилган вақтдан буён ўтган ўттиз йил мобайнида қардош мамлакатларнинг қалин иқтисодий алоқаларини ривожлантиришга, социалистик ҳамдўстликнинг куч-қудрати ва жипслигини мустаҳкамлашга, социализм ва коммунизм қурилиши ишига ёрдам бериб келди. Ана шу йиллар ичида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг халқлари ўз Коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарлигида туб социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширдилар. Социалистик турмуш тарзи меҳнаткашларни эксплуатациядан абадий ҳалос этди. Одамларнинг иш билан тўла банд бўлиши таъминланди, аҳолининг реал даромадлари муттасил ошиб бормоқда, текин таълим олишга, медицина хизматига, пенсия таъминотига, меҳнаткашларнинг дам олишини уюштиришга сарфланадиган ижтимоий истеъмол фондлари кенгайиб бормоқда. Социализмнинг қардош мамлакатлардаги ана шу барча ютуқлари, деб таъкидланади ҳужжатда, конституцион тарзда пухта гарантиялаб берилган.

Социалистик интернационализм, суверенитетни, мустақилликни ва миллий манфаатларни ҳурматлаш, мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик, тўла тенг ҳуқуқлилик, ўртоқларча ўзаро фойдали ёрдам принципларига асосланган янги типдаги халқаро иқтисодий муносабатлар тарихда биринчи марта вужудга келтирилди, дейилади ҳужжатда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши унинг составига кирувчи мамлакатлар иқтисодий ва социал тараққиётининг муҳим омили ҳисобланади, дейилади сўнгра мактубда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши суверен социалистик давлатлар халқларининг ҳар томонлама дўстона муносабатларини ва ҳамкорлигини ривожлантириш ва чуқурлаштириш, уларнинг социализм ва коммунизм қурилишининг илғор тажрибаси билан ўзаро бойишига, иқтисодий тараққиёт даражасини секин-аста тенглаштириб олишга кўмаклашмоқда. Мактубда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган Европа мамлакатлари, шунингдек Куба, МХР ва Вьетнам ана шу йўлда эришган катта муваффақиятлар қайд этилади. Бу мамлакатлар СССР ҳамда бошқа қардош мамлакатлар ҳамкорлигида ҳозирги замон индустрияси асосларини яратмоқдалар.

Ҳужжатда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни янада такомиллаштириш ва социалистик иқтисодий интеграцияни ривожлантириш тўғрисида гапирилади. Жумладан, шундай бир факт қайд қилинади:

— Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ўзаро савдо-сотиқ ҳажми 1950 йилдан 1978 йилга қадар 22 марта кўпайди.

Ҳужжатда ташкилотнинг барча аъзолари ривожланаётган мамлакатлар билан, ижтимоий тузумидан қатъи назар бошқа давлатлар билан тенг ҳуқуқли, ўзаро фойдали ҳамкорликни ривожлантиришга интилаётганликлари кўрсатиб ўтилади. Бу принципиал йўл, дейилади ҳужжатда, социализмнинг ўз моҳиятидан, социалистик мамлакатларнинг тинчлик ишига садоқатидан келиб чиқади ҳамда кескинликни юмшатиш сиёсатининг ажралмас бўлаги ҳисобланади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи акти қоидаларини изчиллик билан бажара бориб, тинчлик, тараққиёт ҳамда ривожланиш манфаатлари йўлида халқаро ташкилотларда конструктив ҳамкорлик қилиш учун, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг БМТ иқтисодий ташкилотлари ва бошқа мамлакатлар билан тенг ҳуқуқли ва амалий ҳамкорлик қилиши учун курашмоқдалар. Улар империалистларнинг эски ва янги мустамлакачилик сиёсати келтириб чиқарган камситиш ва тенгсизликни жаҳон иқтисодий муносабатларидан чиқариб ташлаш учун қатъий курашмоқдалар, янги, адолатли-иқтисодий тартиб ўрнатиш йўлидаги курашга актив кўмаклашмоқдалар. (ТАСС).

Исроил маъмурлари араб халқига ва Фаластин ватанпарварларига қарши террор ва жабр-зулмни тобора кучайтирмоқдалар.

(ТАСС фотохроникаси).

ҲУКУМАТНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

Афғонистон Демократик Республикасининг Бош министри Ҳ. Амин Афғонистон армияси офицерлари ҳузурида сўзлаган нутқида бундай деди: Ватаннинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ва Апрель революцияси ғалабаларини ички ҳамда ташқи реакция кирдикорларидан ҳимоя қилиш — мамлакат тараққиётининг ҳозирги босқичида Афғонистон халқ қуролли кучларининг асосий вазифасидир.

Ҳ. Амин айтдики, Афғонистон меҳнаткашлари ўз қуролли кучларига умид билан назар солмоқдалар, чунки улар ҳозирги босқичда мамлакатнинг кучи армиянинг жанговар қудратидан иборат эканлигини англайдилар. Афғонистон армияси, деб таъкидлади бош министр, бошқа халқлар ва давлатларнинг ҳуқуқларига ҳамла қилиш ва агрессия қилиш қуроли бўлмай, тинчлик ва осойишталикни сақлаш қуролидир. Биз қон тўкилишини истамаган эдик, аммо бизни шунга мажбур қилдилар, шу сабабли афғон халқининг душманлари биздан раҳм-шафқат кутмасинлар. Бутун халқ армия билан биргаликда Афғонистон Демократик Республикасидаги халқ тузумини ҳимоя қилишга отланди, деди сўзининг охирида Ҳ. Амин.

Афғонистон пойтахти тинч шароитда яшаб, меҳнат қилмоқда, бундан бир неча кун илгари чет элдан суқулиб кирган бир тўда контрреволюционерлар мамлакатнинг энг йирик шаҳрида иғвогарлик мақсадида тартибсизлик туғдиришга уриндилар. Кобул аҳолиси ташқи реакциянинг кирдикорларидан қаттиқ ғазабланганлигини изҳор қилмоқда. Ташқи реакция маҳаллий контрреволюциянинг ёрдами билан мамлакатнинг социал тараққиёт йўлидан олға боришини тўхтатишга интилмоқда.

Кобулдаги контрреволюцион исён арафасида АҚШ элчихонаси ўз ходимларининг кўп қисмини Афғонистон пойтахтидан бошқа жойга жўнатганлиги эътиборни ўзига жалб этади. Айни вақтда Америка пропагандаси исёнчиларни революцион ҳукуматга қарши чиқишга гиж-гижлатмоқда. Американинг баъзи расмий шахслари ҳам бу кампанияда иштирок қилмоқдалар.

Шаҳардаги корхоналар ва муассасаларда халқ ҳукуматини қўллаб-қувватлаш юзасидан оммавий митинглар давом этмоқда. Бу митингларнинг қатнашчилари халққа зид бўлган ўз мақсадларига эришмоқ учун ҳеч нарсадан тоймайдиган контрреволюциянинг чин қиёфасини фош қилиб ташламоқдалар.

«Да саур Инқилоб» газетаси контрреволцион кучларнинг яқинда Кобулда қилган хуружига тўхталиб, пойтахт меҳнаткашлари ва Афғонистон Демократик Республикасининг қаҳрамон қуролли кучлари ўз душманларига қаттиқ зарба бердилар, ўз революциясини ва унинг ғалабаларини фидокорона ҳимоя қилишга шай бўлиб турганликларини намойиш этдилар, деб таъкидлайди. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ БУДАПЕШТ. Венгрияда беш йилликнинг энг катта саноат объектларидан бири Белапатфальвадаги янги цемент заводида дастлабки маҳсулот ишлаб чиқарилди. Корхона коллективи бу йил мамлакатга 200 минг тонна бинокорлик материали беради.

✦ МАНАГУА. Никарагуа деҳқонлари ер ислоҳоти тўғрисидаги қонунга мувофиқ уларга ағдариб ташланган диктатор Сомосанинг собиқ мулки — 2 минг гектар ери берилиши тўғрисидаги хабарни қувонч билан кутиб олдилар.

✦ ТЕҲРОН. Эрон ҳукумати мамлакатда энг катта газеталардан бири «Ояндагон»ни ёпишга қарор қилди. Эрон бош прокурори нашриётни сионистлар томонидан маблағ билан таъминланганликда ва арабларга қарши пропаганда олиб боришда айблади. Газетанинг асбоб-ускуналари ва мол-мулкини мусодара қилиш тўғрисида буйруқ берилди. Теҳрон радиосининг хабар беришича, нашриёт Эрон революцияси руҳига зид бўлган ғояларни тарқатишда ҳам айбланади.

✦ ВЕНА. Халқаро нефть концернларининг бебош хатти-ҳаракатлари энергетика танглигининг вужудга келишига асосий сабаб бўлди. Уларнинг Австриядаги ҳукмронлиги, дейилади Австрия Компартияси Форарльберг ўлка ташкилотининг баёнотида, шунга олиб келдики, бир қанча ўлкаларда бензин ва турли нефть маҳсулотлари етишмай қолди.

Чет эл монополияларининг, аввало Америка монополияларининг бебошлигига чек қўйиш керак. Австрия Компартияси ташкилоти миллий нефть ва газ қазиб чиқариш саноатини ривожлантиришга даъват этди.

✦ САН-ФРАНЦИСКО. «Хотин-қизлар, тинчлик учун курашингиз!» номли жамоат ташкилотининг ташаббуси билан бу ерда қуролланиш пойгасига қарши оммавий намойиш бўлди. Намойиш қатнашчилари АҚШ сенатининг СҚЧ-2 шартномасини ратификация қилишини талаб этдилар.

Намойишчилар Калифорния штатидан сайланган сенаторларга юборилган аризада бу шартномани ратификация қилишдан бош тортиш ядровий қуролланиш пойгасини янада кучайтириб юборади, деб таъкидлаб ўтилади. Намойишчилар сенаторларнинг СҚЧ-2 шартномасини ратификация қилишни ёқлаб чиқишларини, АҚШ ҳарбий бюджетининг қисқартирилишига ва бўшаб қолган маблағлардан мамлакатнинг кескин тус олган социал-иқтисодий проблемаларини ҳал этиш учун фойдаланишга эришишни талаб қилдилар.

✦ МАПУТУ. Бу ерда Мозамбик Халқ Республикаси планлаштириш органлари вакилларининг кенгаши ёпилди. Кенгаш қатнашчилари 1979—1980 йилларга мўлжалланган қишлоқ хўжалик плани қандай бажарилаётганлигини муҳокама қилдилар, қишлоқ районлари аҳолисини энг зарур маҳсулотлар, техника ва ускуналар билан таъминлаш масалаларини, шунингдек денгиз транспорти ва балиқчиликни ривожлантириш масалаларини кўриб чиқдилар.

[ТАСС].

БОЛИВИЯ МУВАҚҚАТ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛА-ПАС, 10 август. (ТАСС). Боливияда ҳокимиятни мамлакатнинг муваққат президенти қилиб сайланган Вальтер Гевара Арсега расмий равишда топшириш маросими бўлиб ўтди. У шу маросимда сўзга чиқиб, бир қанча ички проблемаларни тилга олди, ташқи сиёсатга доир баъзи масалаларга тўхталди.

Оғир иқтисодий тангликни бартараф этиш, деб уқтириб ўтди президент, етилган зарур вазифадир. Шу муносабат билан у мамлакатнинг чет эллардан жуда катта қарзи борлигини, саноат ва қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқларида ишлаб чиқариш камайиб кетганлигини уқтириб ўтди.

Менинг ҳукуматим, деб таъкидлади В. Гевара, асосий демократик ҳуқуқларни ва эркинликларни, шу жумладан меҳнаткашларнинг касаба союзлари ва сиёсий ташкилотлар тузиш ҳуқуқини ҳурмат қилади. Ҳукумат мамлакатда ҳаётни демократлаштириш мақсадида бир қанча ислоҳотларни амалга ошириш ниятида эканлигини айтди. В. Гевара сайлов системасини ислоҳ қилиш мақсадга мувофиқ эканлигини уқтириб ўтди.

Муваққат президент Боливиянинг ташқи сиёсати тўғрисида гапириб, у тенглик, ўзаро ҳурмат ва бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик асосида жаҳондаги барча мамлакатлар билан муносабатларни ривожлантиришга тайёр эканлигини билдирди.

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ

физкультура ва спорт

МАҲОРАТ ВА ГЎЗАЛЛИК БАЙРАМИ

...ҲАР БИРИМИЗ СОВЕТ СПОРТИНИНГ ШУҲРАТИНИ ОШИРИШ ВА XXII ОЛИМПИАДА ЎЙИНЛАРИДА ВАТАНИМИЗ БАЙРОҒИНИ ШАРАФ БИЛАН КЎТАРИБ БОРИШ УЧУН КУЧ-ҒАЙРАТИМИЗНИ АЯМАЙМИЗ.

ВАТАНГА, ПАРТИЯГА, ХАЛҚҚА, КОММУНИЗМ ҚУРИШ ИШИГА ФИДОКОРОНА ХИЗМАТ ҚИЛИШДАН ҲАМ ЮКСАК МАҚСАД ЙЎҚ. ЖАҲОННИНГ СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА ОЛИМПИАДАНИНГ ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ҲАМЖИҲАТЛИК ВА ДЎСТЛИК, ТИНЧЛИК ВА ЭЗГУ НИЯТ ҒОЯЛАРИ ҲАМИША ТАНТАНА ҚИЛИШИ УЧУН МУМКИН БЎЛГАН ҲАММА ИШНИ ҚИЛАМИЗ.

(Иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинград терма командаларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВга мактубидан).

ОЛИМПИАДА ЙЎЛИДА

Бугун мамлакатимизнинг миллионлаб физкультурачилари қатори республикамиз ёшлари ҳам ўз байрамлари — Бутуниттифоқ физкультурачилар кунини байрам қиладилар. Пахтакор ўлка ўғил-қизлари ёшлик, гўзаллик ва чапдастлик байрамига ўз сафларини ҳар жиҳатдан мустаҳкамлаган ҳолда етиб келдилар. Физкультурачиларимиз Олимпиадага тайёргарликнинг ҳал қилувчи босқичи — СССР халқлари VII ёзги Спартакиадаси мусобақаларида ажойиб ютуқларга эришиб, мухлисларни мамнун этдилар. Бугунги байрамда Спартакиада байроғи остида куч синашиб, маҳорат кўрсатган спортчиларимиз кўтаринки руҳда қадам ташлайдилар.

«Спартакиада давомида кўпгина янги талантлар намоён бўлди. Совет спортининг обрў-эътиборини мустаҳкамлайдиган рекордлар қўйилди. Аммо энг муҳими шундан иборатки, янгидан юз минглаб ва миллионлаб турли ёшдаги кишилар, бепоён мамлакатимизнинг ҳамма миллат фарзандлари, ғоят хилма-хил касб соҳиблари физкультура ҳаракатига қўшилдилар». КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР халқлари VII ёзги Спартакиадасининг қатнашчилари ва меҳмонларига йўллаган мактубида ана шундай қалб сўзлари баён этилган эди.

Партиямиз дарғасининг ана шу табригидан руҳланган минглаб спортчилар қатори республикамиз вакиллари ҳам кўтаринки кайфият билан мусобақаларда юқори натижаларни қўлга киритишга астойдил ҳаракат қилдиларки, бу пировард натижада ўз самарасини берди. Республикамиз терма командасининг бундан тўрт йил бурун ўтказилган Спартакиада мусобақаларида эгаллаган мавқеидан икки поғона юқори кўтарилганини қувонч билан қайд этиш керак.

Умумкоманда ҳисобида ўнга яқин Иттифоқдош республикалар коллективларини ортда қолдириб, еттинчи ўринни эгаллаш айтишга осон. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон терма командаси «Тараққиёт» совринига мушарраф бўлди.

Мусобақа кезлари спортчиларимиз Спартакиаданинг қўша-қўша олтин, кумуш ва бронза медалларига сазовор бўлиб, ғолиблик супасига кўтарилдилар ва улар шарафига Ўзбекистон ССР Давлат гимни бир неча бор янгради. Командамиз очколар жамғармасини бойитишда ва совринли ўринларни эгаллаб, кўпчиликни мамнун этишда камончилар, боксчилар, чавандозлар, сузувчилар, курашчилар, енгил атлетикачилар салмоқли ҳисса қўшдилар. Чавандозларимизнинг учкураш мусобақаларида шахсий ва команда ҳисобида ғолиблик қилиши ўзига хос йирик воқеалардан бирига айланди. Камондан отиш устаси халқаро классли спорт мастери Наталья Бутузованинг жаҳонга танилган машҳур спортчиларни ҳам ортда қолдириб, биринчи ўринни эгаллаши ва кўксига битта катта ва тўртта кичик олтин медаль тақиши билан ҳақли равишда фахрланамиз. Наталья ўзининг бу муваффақияти билан Олимпиада ўйинларида куч синашишга қодир спортчилардан бири эканлигини намойиш этди.

Курашчиларимиз ҳақида алоҳида тўхталиш лозим бўлади. Полвонларимизнинг Спартакиада мусобақаларида қўлга киритган ютуқлари Ўзбекистонда спортнинг кураш турига алоҳида эътибор берилаётганлиги ва йигитларнинг ўз маҳоратларини оширишлари учун барча имкониятлар мавжудлигидан далолатдир. Курашчиларимиз ўртасида совриндорлар «ҳисоби»ни биринчи бўлиб самбочиларимиз очишди. Дастлаб Тоҳир Дурдиев билан Сосо Гогнадзелар кўксиларига бронза медали тақдилар. Кейин классик кураш устаси Комил Фаткулин беллашишни ўрнига қўйди. У барча рақибларини доғда қолдириб, чемпионликка мушарраф бўлди. Эркин кураш бўйича мусобақаларда тошкентлик пахтакорчи, ёш полвонларнинг устози Энвер Абдураманов ишончни оқлади. У бир кунда кетма-кет беш марта кураш гиламига чиқиб, фахрли иккинчи ўринни эгаллади. Дзюдочилар кураши ҳам қизиқарли бўлди. Спортнинг бу тури бўйича Владимир Сободиров, Ғаффор Остонаев ва Анатолий Семёновлар Спартакиаданинг бронза медалини қўлга киритишди.

Чарм қўлқоп усталаримиз гарчанд бу сафар чемпионлик ўрнига кўтарила олмаган бўлсалар-да, қамрови ва қўйилган талабларига мувофиқ халқаро миқёсда ўтган VII Спартакиада баҳсларида кучлилар қаторида бўлишга астойдил интилдилар. Икки боксчимиз — Владимир Шин билан Усен Омаров кўксиларига кумуш ва бронза медаллари тақдилар. Москва Олимпиадасида иштирок этиш учун боксчиларимиз ўз маҳоратларини тобига етказадилар, деган умиддамиз. Шунингдек оғир атлетикачиларимиздан Виктор Жгуннинг бронза медалини қўлга киритиши ҳам кутилмаган воқеалардан бири бўлди. Велосипедчи Александр Панфиловнинг кумуш медали ҳам осонликча қўлга киритилгани йўқ. Сузувчилардан Т. Подмарёв ҳам республикамиз командасига кумуш медаль келтирди.

Спартакиада мусобақалари «Олимпиадачилар орамизда», «Оммавийлик ва маҳорат», «Спартакиада медалидан — Олимпиада медалига» шиорлари остида давом этди. Ўзбекистонлик спортчилар мусобақа кезлари бир марта СССР рекорди ва 20 марта республика рекорди ўрнатдилар. Хуллас спортчиларимиз қўлга киритган ютуқлар чакки эмас. Лекин бу муваффақиятлар вакилларимиз олдига катта ва масъулиятли вазифалар юклайди. Эндиги навбат яна 340 кундан кейин байроғи ҳилпирайдиган Москва Олимпиадаси синовларидан муваффақиятли ўтишдир. Ўйлаймизки, бугун нишонланаётган Бутуниттифоқ физкультурачилар кунини ажойиб ютуқлар билан қаршилаган ўзбекистонлик спортчилар келаси йил ҳам XXII Олимпиада мусобақаларида қўлга киритган ғалабалари билан ана шундай кўтаринки руҳда ўз байрамларини кутиб оладилар. Маълумки, Олимпиада шиори «Тезроқ, баландроқ ва кучлироқ» деб юритилади. Бундай шиорга амал қилиш учун тайёргарлик ишларини бошлаб юбориш ва мухлислар ишончини оқлаш Спартакиада ғолиблари зиммасида деб биламиз.

СПАРТАКИАДА ЧЕМПИОНЛАРИ

МЕНИНГ ОРЗУИМ

Н. БУТУЗОВА,
ҳалқаро классли спорт мастери, жаҳон рекордчиси

Москва Олимпиадасига тайёргарлик мавсуми деб юритилаётган Спартакиада йили мен учун омадли келди. Маълумки, Москвада бир ой давом этган Спартакиада баҳсларида муваффақиятли иштирок этдим. Спартакиаданинг Олимпиада программасига киритилган М-2 машқини бажариш бўйича катта олтин медалга сазовор бўлдим. Ҳар қалай Спартакиадага тайёргарлик вақтида машқларга зўр берганим зое кетмади. Ғалаба зиммамга яна бир фахрли ва айни вақтда масъулиятли вазифа юклади. Орзуим ҳам Олимпиада ўйинлари совриндори бўлиш.

ҚУРАШ ДАВОМ ЭТАДИ

К. ФАТКУЛИН,
ҳалқаро классли спорт мастери, жаҳон чемпионатининг кумуш медали совриндори

Спартакиада чемпиони бўлиш ҳаётимда йирик воқеалардан бири бўлди. Бир неча кунли беллашувларда мусобақа низомига кўра аввал саралаш учрашувларида куч синашишга тўғри келди. Ҳал қилувчи баҳслар қизғин спорт курашига айланди. Рақибларим доғда қолишди. Ўзим Спартакиада чемпиони номига сазовор бўлдим. Муҳими, устозим А. Аблаев ва мухлисларнинг ишончини оқладим. Олдинда эса йирик мусобақалар турибди. Демак, кураш давом этади.

УСТОЗ ВА ШОГИРД

ЧАВАНДОЗЛИК ЗАВҚИ

Бу сафар ҳам тўртинчи ўринда қолдик. Лекин курашдан курашнинг фарқи бўлганидек, ҳар бир ўриннинг ҳам ўзига хос хусусияти бўлади. Чунончи, аввалги Спартакиада баҳсларида чавандозларимиз бир оз қийналиб, мўлжаллланган ўринга илинишган эди. Бу гал Спартакиаданинг бронза медалларини қўлга киритиш учун бор-йўғи ўнтагина очко етмади, халос. Шунинг учун ҳам Спартакиадага ўхшаш йирик мусобақаларда қўлга киритилган ҳар бир очконинг қиммати олтинга тенг деб бежиз айтишмайди.

Мен аввало учкурашчиларимизнинг қўлга киритган ютуқларини алоҳида қайд қилишни истардим. Чунки, қўш олтин медаль қўлга киритилди. Учкурашчиларимиз команда ҳисобида биринчи ўринни эгаллашган бўлса, шогирдим Валерий Дворянинов шахсий ҳисобда маҳорат кўрсатиб, мухлислар эътиборини қозонди ва Спартакиаданинг катта олтин медалини эгаллади. Мен ва яна бир командадошимиз Н. Нарикин бир қанча чавандозларни ортда қолдириб умумкоманда ҳисобига муносиб очколар қўшдик.

Сирасини айтсам, Валерий билан фахрланамач. У ишончимни қозонди. Шу кунларда ўзининг «Базофил» лақабли отида жаҳон чемпионатига ҳозирлик кўраётган Дворянинов бир вақтлар нима учундир омадсиз спортчи бўлганига ишонгинг келмайди. Ахир у тўрт марта Спартакиада мусобақаларида иштирок этди. Монреаль Олимпиадасида қатнашди. Лекин омади юришмади. Спартакиада мусобақаларидан бирида ғовларга от солиш тартибини ўрнига қўёлмай мусобақадан четлаштирилди. Яна бир мусобақада учкурашнинг дала синови баҳсларида «имтиҳон»дан ўтолмади.

Шундай қилиб оддий машқ пайтларида кишини хушнуд этадиган Валерий ҳақида «истиқболсиз спортчи, терма команда составидан чиқариш керак» деган фикрлар пайдо бўлди. Нима учундир мен унга кўпроқ ишонардим. Шу боис шогирдимнинг ёнини олиб, мутасадди ўртоқлар билан баҳслашишга ҳам тўғри келган. Ҳайтовур янглишмаган эканман. У ўзининг нималарга қодир эканлигини ниҳоят намойиш эта олди. Энди В. Дворянинов Спартакиада чемпиони, халқаро классли спорт мастеридир.

Николай Нарикин ҳам мутахассисларга маъқул келиб турибди. У ёш—эндигина 23 баҳорни кўрган. Агар машқларга зўр берса, ажойиб чавандоз бўлиши учун барча имкониятлар бор. У Москва отчопарида таниқли ва тажрибали чавандозларни ортда қолдириб олтинчи ўринга кўтарилди ва қимматли очколар келтирди. Чавандозлик олий маҳорати мактаби аъзоларидан ота-бола Ковшовлар ҳам кўпчиликнинг эътиборида бўлдилар. Улар умумкоманда ҳисобида жами 60 очко билан тўртинчи ўринни эгаллашди. «Заряд» ва «Игрок» лақабли арғумоқлари мусобақага пухта тайёрланганлиги кўзга ташланди. Ҳар қалай чавандозларимиз Спартакиада мусобақаларида муваффақиятли иштирок этишди деб дадил айтиш мумкин. Чунки жаҳонга танилган В. Угрюмов, Е. Петушкова, И. Кизимов сингари моҳир чавандозлар билан баҳслашишнинг ўзи бўлмайди. Умуман чавандозларимиз ўз чиқишлари билан сифат жиҳатидан муҳим қадам ташлаганликлари кўринди. Бу республикамизда спортнинг чавандозлик турига катта эътибор берилаётганлиги, оммавийлигини таъминлаб маҳоратли спортчилар тарбиялашга алоҳида аҳамият қилинаётганлигидан далолатдир.

М. ИСМОИЛОВ,
ҳалқаро классли спорт мастери, республикада хизмат кўрсатган тренер.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

13 — 19 АВГУСТ

13 АВГУСТ ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ. 9.00 — «Время» 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар программаси. 10.35 — Болалар учун. «Ажойиб йигитча». Телевизион бадиий фильм. 11.55 — «Ҳайвонот оламида». 12.55 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Меҳнатинг — иқболинг». 16.15 — «Онамларнинг мактаби». 16.45 — «Ҳаммаси плуг ва шудгордан бошланади». 17.20 — Бурятия опера ва балет театри солистларининг концерти. 17.45 — СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери, парашютчи А. В. Хмельницкая билан учрашув. 18.30 — «Беш йиллик. Тўртинчи йил». 19.15 — «Халқ ижоди». Телевизион кўрсатув. 20.10 — «Совет киноси — 60 ёшда». 21.30 — «Время». 22.05 — Замонавий беш кураш бўйича жаҳон чемпионати. 22.40 Концерт. 23.10 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 17.50 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — Ўсмирлар учун. «Нурафшон давра». 18.50 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ёзувчилар пахта далаларида. 20.05 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Ёшлар куйлаганда». 22.05 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.20 — «Оқшом тушишига бор ҳали». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА. 18.40 — «Мақтанчоқ мушук саргузаштлари». Қўғирчоқ фильм. 19.25 — «Кругозор». 19.55 — Концерт. 20.10 — Тошкент янгиликлари. 20.30 — «Трест операцияси».

14 АВГУСТ СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ. 9.00 — «Время». 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «Мактаб ўқувчиларига музика ҳақида». 10.50 — «Андромеда туманлиги». Бадиий фильм. 12.05 — «Пушкин шеърларига». 12.55 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Қишлоқдаги оддий иш кунлари». 16.25 — Болалар учун. Бадиий фильм. 17.45 — «Асл йигитлар». 18.30 — «Фан оламида». 19.00 — «Болаларга аталган шеърлар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Концерт. 19.50 — «Ҳиндистон учрашувлари». 20.20 — «Ер мағзи». Бадиий фильм премьераси. 4-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Балет солистларининг концерти. 23.15 — «Кириши». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.45 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 18.20 — «Чўпон ва гўзал малика ҳақида эртак». Болалар учун мультфильм. 18.30 — Мактаб ўқувчилари учун. «Қадрдон ўлка». 19.00 — Ҳиндистон мустақил деб эълон қилинган кунга. 19.10 — «Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ҳайтарма» 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Дўстлар маслаҳати олтиндан қиммат». 22.30 — Совет киносининг 60 йиллигига.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА. 18.40 — «Биз телефон, телефон ўйнаймиз» 19.00 Реклама. 19.15 — «Ҳужжатли кино экрани». 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Трест операцияси».

15 АВГУСТ ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ. 9.00 — «Время». 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «Ўсмирлар ижоди». 10.35 — «Ер мағзи». 11.40 — «Киносаёҳатчилар клуби». 12.40 — Концерт. 13.10—15.00— Янгиликлар. 15.20 — «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». 16.00 — «Рус тили». 16.30 — Воронеж музика билим юрти халқ чолғу оркестрининг концерти. 17.00 — Халқаро болалар йилига 17.30 — Замонавий беш кураш бўйича жаҳон чемпионати. 18.00 — «Горнчилар, қаердасиз!» 18.30 — «Подмосковье меридиани». 19.00 — «Қувноқ ноталар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Л. Снегирева чалади (арфа). 19.50 — «Алкоголизм». Врач суҳбати. 20.20 — «Ер мағзи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия. 21.30— «Время». 22.05 — «Ҳиндистон мустақил деб эълон қилинган кунга бағишланган кинопрограмма» 23.55 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ ПРОГРАММАСИ. 11.30 — «Учрашув». Болалар учун телефильм. 12.10 — Болалар учун. «Биз қувноқ ва шодон яшаймиз». 12.40 — «Қора тоғ». Бадиий фильм. 18.20 — «Кўрқинчли ҳайвон». Болалар учун мультфильм. 18.30 — Болалар учун адабий театр. 19.05 — «Фойдали учрашувлар». 19.30 — «Ахборот» 19.45 — Ҳ. Ҳ. Ниёзий таваллудининг 90 йиллигига. «Ҳамзахонлик». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар. 21.30 — «Время». 22.05 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 — Ўзбек халқ куйларидан концерт.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА. 18.40 — «Оператор Кипснинг янги саргузашти». Болалар учун мультфильм. 19.00 — «Қизиқувчилар экрани». 19.30 — «Олмалиқ беш йиллик маршида». 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Трест операцияси».

16 АВГУСТ ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ. 9.00 — «Время». 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.50 — «Қадрдон ернинг бир бўлаги». 10.35 — «Ер мағзи». 12.25 — «Бошимиз узра осмон». 12.55 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Менинг қўриғим». 16.20 — «Шахмат мактаби». 16.50 — Болалар учун бадиий фильм. 18.10—Замонавий беш кураш бўйича жаҳон чемпионати. Сузиш. 18.35 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 19.05 — «Энг ширин орзу». Мультфильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Концерт. 19.50 — «Халхин-Гол. 1939 йил». Ҳужжатли фильм премьераси. 20.20 — «Ер мағзи». 21.30 — «Время». 22.05 — «Халқаро Олимпия спортлотоси». 23.15— Илмий-оммабоп фильмлар программаси: 23.50 — Янгиликлар

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 11.30 — «Валерка, Рэмка қўшув...» Болалар учун телефильм. 12.00 — «Ғунча» вокал-чолғу ансамблининг концерти. 12.20 — «Тюленлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.55 — «Русия бўйлаб». Бадиий фильм. 18.20 — «Энг ҳурматли» Болалар учун мультфильм. 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — «Меҳрибон қўллар». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Халқ ижоди». 20.30 — «Ахборот». 21.30 — «Время». 22.05 — «Турмуш ва маданият». 22.35—Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА. 18.40 — Болалар учун кинофильм. 19.35 — «Учинчи смена». Ҳужжатли фильм. 20.05 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — «Трест операцияси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.

17 АВГУСТ ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ. 9.00 — «Время». 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «Чарм тўп» клубининг соврини учун». 10.50 — «Ер мағзи» Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия. 12.00 — Ф. Шуберт. Тўрт экспромт. 12.40 — 14.45 — Янгиликлар. 15.05 — СССР Ҳаво флоти кунига бағишланган телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 16.10 — М. Горький «Хотиралар ва учрашувлар». 17.15 — Замонавий беш кураш бўйича жаҳон чемпионати. Кросс. 17.30 — Санъат усталарининг концерти. 18.30 — «Москва ва москваликлар». 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Вильнюс квартети чалади». 19.45 — «Время». 20.20 — «Ер мағзи». 21.30 — «Время». 22.05 — «Санъат усталари». СССР халқ артисти И. Владимиров. 23.30 — «Чет эл эстрадасининг оҳанглари ва қуйлари. 00.10 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 11.30 — «Боцман». Болалар учун телефильм. 11.50 — Мактаб ўқувчилари учун. «Тенгдошларинг ижоди». 12.20 — «Реклама-мация»: Ҳужжатли фильм. 12.50 — «Чапай бургутчалари» Бадиий фильм. 14.15 — Болалар учун телевизион театр. 18.20 — «Чол». Болалар учун мультфильм. 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — Қозоғистон ва Ўрта Осиё антик маданияти бўйича Бутуниттифоқ илмий кенгаши олдидан. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Халқ ижоди». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Ўзбекистоннинг навқирон балети». 21.30 — «Время». 22.05 — «Пахтакорларнинг шу кунги муҳим вазифалари». 22.20 — «Биринчи қалдирғоч». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА. 18.40 — Болалар учун фильм. «Бизникига денгиз меҳмон бўлиб келди». 19.00 — «Шахсан жавобгар». Ҳужжатли фильм. 19.30 — «Тошкент» телепрограммаси. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Фильм-концерт. 21.10 — «Қизлар». Телеспектакль.

18 АВГУСТ ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ. 9.00 — «Время». 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «Ер мағзи». 11.15— «Ота-оналар. Сизлар учун». 11.45 — «Тонгги почта». 12.15 — «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 12.45 — «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб». 13.15 — «Здоровье». 14.00 — «Спортлото». 14.15 — «Сени қизиқтирган китоблар». 15.00 — «Камалак». 15.30 — «Дунё воқеалари». 15.45 — «Сиз бунга қодирсиз». 16.40 — «Эртага — СССР Ҳаво флоти куни». 17.10 — Санъат усталарининг концерти. 17.55 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 18.55 — «Гав лақабли мушукча». Мультфильм. 19.05 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 19.50 — «Унутилмас киноленталар». «Петр—1». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Петр—1». Бадиий фильм. 2-серия. 23.45 — От спорти бўйича Европа чемпионати. 00.15 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — «Ёшлик». 11.40 — Ота-оналар университети. 12.10 — «Ўзбекистон спорти». 12.40 — «Шеърият мухлисларига». 13.00 — «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак» 13.30 — «Фавқулодда топшириқ». Бадиий фильм. 15.15 — «Замондас». 18.20 — Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ пионер ёзи». 18.50 — Телевизион ҳужжатли фильм қаҳрамонлари билан учрашув. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ёзувчи ижодхонасида». Саид Аҳмад. 20.30 — «Ахборот» 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — «Время» 22.05 — «Оламда нима гап!». 22.35 — Концерт.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

19 АВГУСТ ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкага сафланинг!». 10.00 — «Будильник». 10.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.30 — Халқаро болалар йилига. «Қизил галстуклилар байрами». 12.20 — «Ҳамма нарсани билишни истайман!». Киножурнал. 12.30 — «Музикали киоск». 13.00 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.00 — «Татар спектакли». 15.55 — «Цирк чироқлари». 16.35 — «Киносаёҳатчилар клуби». 17.35 — «Бугун — СССР Ҳаво флоти куни». 18.30 — «Халқаро понорама». 19.15 — «Хўрозча». Мультфильм. 19.25 — «1979 йил қўшиқлари». 19.55 — Останкино концерт студиясида юмор кечаси. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.50 — Ўсмирлар ўртасида академик эшканда эшиш бўйича жаҳон чемпионати. 23.30 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — «Назм ва наво». Саккокий ва Атоий лирикаси. 10.50 — Телевидение экранида биринчи марта. «Оқланган исм». Бадиий фильм. 12.05 — Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар». 13.05 — «Оналар мактаби». 13.35 — «Кинопублицист экрани». 14.25 — «Олов қалблар». 18.20 — «Асалари ҳақида эртак». 18.35 — Болалар учун концерт. 19.05 — «Бугун — СССР Ҳаво флоти куни». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Иброҳимжон Исоқов куйлайди. 21.30 — «Время». 22.05 — «Терим агрегатлари мавсумга шай бўлсин». 22.20 — «Эртага — премьера». Кинокўрсатув.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Моҳир қўллар 10.35 — Ер мағзи. Бадиий фильм 3-серия. 11.40 — Ота-оналар, Сизлар учун. 12.10 — Тонгги почта. 12.40 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 13.10 — Халқаро болалар йилига. 14.25 — Бугун — Физкультурачилар куни. СССР халқлари VII ёзги Спартакиадасининг якунлари 15.30 — Дунё воқеалари. 15.45 — Здоровье. 16.30 — Спортлото. 16.45 — Камалак. 17.15 — Ҳайвонот оламида. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Илмий оммабоп фильмлари программаси. 18.55 — Концерт. 20.05— Чорбоғдаги ҳаёт. Телевизион спектакль. 21.30 — Вақт. 22.05 — Футбол бўйича СССР кубоги финал. Динамо (Москва) — Динамо (Тбилиси). 23.35 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Навбатдан ташқари ўйин. Миниатюралар театри. 11.25 — Г. Маҳмудова ва Э. Оллоберганов концерти. 12.05 — Кинопублицист экрани. 13.00 — Маърифат қурбонлари Навоий номли Давлат академик опера ва балет Катта театрининг спектакли. 14.40 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак 15.10 — Баҳор ўйинлари Фильм-концерт. 15.30 — Миллионлар байрами. 18.20 — Мультфильм. 18.35 — Қувноқ пионер ёзи. 19.05 — Бутуниттифоқ физкультурачилар кунига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Москва вернисажи. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ёшлигим менинг Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Оламда нима гап? 22.35 — Мукаррама опа ва 40 гўзал. Фильм-концерт.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.20 — Душанба кўрсатувлари.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Севги қўшиқлари. 9.30 — Ёшлик. 10.25 — Гулшан радиожурнали. 11.30 — Ф. Баратова куйлайди. 13.00 — Чорва қишловига тайёргарликни текширамиз. 13.30 — Янги музикали ёзувлар. 14.00 — Саҳий боғлар. 16.10 — Физкультурачиларнинг талабларига биноан концерт. 18.15 — Партия ходими минбари. 19.45 — Рақс оҳанглари. 20.25 — Музикали глобус. 21.00 — Халқаро шарҳловчилар даврасида. 21.20 — Пахтакорлар учун концерт. 22.28 — Шанба оқшомида. Концерт. 23.20 — Дам олиш концерти.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/VIII да **Шошма қуёш**, 12/VIII да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Олтин девор** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИ БИНОСИДА — **Г. Камол номидаги татар давлат академик театрининг гастроллари.** 11/VIII ва 12/VIII да **Татар аёлининг тақдири** (12.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«КИЧИК ЮЛДУЗЛАР ШУЪЛАСИ» ЛИЛИПУТЛАР ЦИРКИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (11/VIII да 13.00, 16.00 ва 19.30, 12/VIII да 12.00, 16.00 ва 19.30).

СССР Алоқа минисрлиги
ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцентлар: радиоэшиттириш ва телевидение (2 ўрин), сигналлар узатиш назарияси ва линиясиз электр занжирлари назарияси;

катта ўқитувчилар: алоқа корхоналарида планлаштириш, ташкил қилиш ва иқтисод (3), физика (2), жисмоний тарбия ва спорт.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилади: Тошкент шаҳри, Е-84, 700084, Энгельс кўчаси, 108-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг И. М. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институти дирекцияси, партия ва маҳаллий комитетлари катта илмий ходим И. Ҳошимовага отаси

Сиддиқжон ҲОШИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси 700000. Тошкент—П Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-79-14 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04 масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05 секретариат — 33-72-83 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69 32-53-97, 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70 халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16 совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-28, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18 32-53-20, 32-53-21 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-31-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 07395. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 183.